

Eesti Haigekassa 2020. aasta I poolaasta aruanne

Sisukord

Lühikokkuvõte.....	3
COVID-19 viiruse mõju.....	4
Eelarve täitmise aruanne.....	5
Kindlustatute arv.....	9
TULUD.....	10
Tervishoiukulud.....	12
1. Tervishoiuteenused.....	12
1.1 Haiguste ennetamine.....	13
1.2 Üldarstiabi.....	15
1.3 Eriarstiabi.....	17
1.4 Õendusabi.....	26
1.5 Hambaravi.....	28
1.6 Kiirabi.....	30
1.7 Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi.....	30
2. Tervise edendamine.....	31
3. Ravimid.....	32
3.1 Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid.....	32
3.2 Täiendav ravimihüvitis.....	33
3.3 HIV, antidoodid ja immuunpreparaadid.....	33
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised.....	34
5. Meditsiiniseadmete hüvitised.....	36
6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis.....	38
7. Muud kulud.....	39
7.1 Toetustegevused.....	39
7.2 Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused.....	39
7.3 Muud tervishoiukulud.....	40
8. Haigekassa tegevuskulud.....	41
Raamatupidamise aruanne.....	43

Lühikokkuvõte

2020. aasta I poolaastal kasvasid haigekassa tulud võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 103 miljonit eurot, tervishoiukulude kasv oli samal ajal 72 miljonit eurot. I poolaasta lõpetasime positiivse tulemiga 33 miljonit eurot, mis moodustab 4% haigekassa I poolaasta eelarvemahust.

2020. aasta I poolaasta eelarve täitmist mõjutasid:

- sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa prognoositust 14 miljoni euro võrra väiksem laekumine;
- tervishoiuteenuste prognoositust 19 miljoni euro võrra väiksem kasutus. Tervishoiuteenuste eelarve täitmist on kõige rohkem mõjutanud eriarstiabi vahendite planeeritust väiksem kasutus 16 miljoni euro ulatuses. Eriarstiabi teenuseid on kõige rohkem mõjutanud COVID-19 levikust tingitud ravi ümberkorraldamine ja ambulatoorse eriarstiabi osutamise piiramine;
- ravimite prognoositust väiksemas summas kasutus (mõju 5 miljonit eurot). Ravimite eelarve täitmist mõjutab kindlustatutele kompenseeritavate ravimite väiksem kasutus.
- ajutise töövõimetushüvitise prognoositust suurem kasutus. Kõige enam mõjutas ajutise töövõimetushüvitise eelarvet haigushüvitiste planeeritud mahust 16,9 miljoni võrra suurem väljamaksmine. Haigushüvitiste suuremas mahus väljamaksmist on kõige rohkem mõjutanud COVID-19 levikust tingitud suurem avatud haiguslehtede arv. Samuti hüvitas haigekassa töötajate haiguspäevad riigieelarve vahenditest esimesest kolmanda päevani kõikide haiguslehtede osas, mis olid avatud perioodil 13. märts kuni 17. mai 2020.a.
- lisatulu riigieelarvest COVID-19 kulude katmiseks 58,7 miljoni euro ulatuses.

COVID-19 viiruse mõju

2020. aasta 12. märtsil kuulutas Vabariigi Valitsus seoses COVID-19 levikuga riigis välja eriolukorra.

Alates 17. märtsist piirati plaanilist tööd haiglate statsionaarsetes osakondades, päevakirurgias, päevaravis ning ambulatoorsetes vastuvõttudes. Alates 26. märtsist lõpetati Terviseameti korraldusel hambaarstide ja erateravishoiuasutustes töötavate eriarstide plaanilise ravi osutamine, piirdudes üksnes vältimatu abi osutamisega. Jätkus teenuste osutamine erialadel, milliseid ei olnud võimalik lõpetada või piirata (onkoloogia, hematoloogia, dialüüsravi jm). Ambulatoorse raviteenuse kättesaadavuse kompenseerimiseks rakendati haigekassa eestvõttel laiendatud ning tasustatud kaugvastuvõtu teenust neil erialadel, mis sisalduvad tervishoiuteenuste loetelus ning mida oli eriolukorras võimalik kodeerida ka kaugvastuvõtu osutamise korral.

COVID-19 levik mõjutas enim eriarstiabi osutamist. Eriarstiabis tasus haigekassa märtsis 8% võrra vähem raviarveid, kokku 7% väiksemas summas kui 2019.aasta võrreldaval perioodil. Aprillis vähenes raviarvete maht veelgi, vähenedes eelneva aasta võrreldava perioodiga 45%, 21% väiksemas summas. Maikuu teenused järk-järgult taastusid ning alustati ka eriolukorra kulude katmist.

Hambaravi teenused olid märtsis ja aprillis seoses viiruspandeemiaga kõige haavatavamad. Peamiselt osutati vaid vältimatut abi, peatunud oli plaaniline hambaravi nii laste kui täiskasvanute osas. Seetõttu oli aprillis hambaravile tehtud kulutused pea 5 korda väiksemad kui 2019. aasta samal perioodil (1,2 miljonit vs 5,0 miljonit). Märtsis osutati teenuseid 20 tuhandele inimesele ning aprillis vaid 10 tuhandele inimesele. Mai ja juunikuus teenused järk-järgult taastusid ning hambaravis alustati ka erakorraliste kulude katmist.

COVID-19 mõju üldarstiabile oli võrreldes teiste tervishoiuteenustega madalam, sest üldarstiabi rahastatakse pea 75% ulatuses püsitasupõhiselt.

Seoses viiruspandeemiaga muutus töövõimetushüvitiste maksmise kord, eriolukorra perioodil tasusime erakorraliselt ka 1-3 haiguspäeva eest kõikide haiguslehtede osas, mis olid avatud perioodil 13. märtsist kuni 17. maini 2020.a..

Tulenevalt plaanilise töö mahu vähenemisest vähenes tervishoiuteenuseid osutavate asutuste tulu. Seoses vähenenud tuluga ei olnud raviasutustel võimalik enam katta püsikulusid (nt töötasud, ruumide ülalpidamine). HVA haiglatele ja kiirabile lisandusid täiendavad kulud (ruumide kohandamise ja seadmete soetamise kulud, täiendavad kulud EMO personalile, COVID-19 osakondades, COVID-19 intensiivravivooditelt ning kiirabis COVID-19 brigaadidele, kaugvastuvõttud jne). Samuti lisandus kulusid õendusabis (tingitud Covid-19 leviku tõttu patsientide pikemalt ravil viibimisest ning sellest, et patsienti ei suunatud nakkusohu minimeerimiseks kodusele ravile/teise raviasutusse). Kulusid lisandus hambaravis (vältimatu hambaravi valmisoleku tasud) ja üldarstiabis (nimistuväliste patsientide ja kindlustamata isikute teenindamine, valvekeskuste töö, täiendavad uuringud uuringufondist, COVID-19 testimise kulud).

Viirusinfektsiooniga seotud erakorraliste kulude katmiseks eraldas Vabariigi Valitsus 2020. aasta lisaelarvest 23.04.2020.aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest tasumise tingimused ja kord“ alusel haigekassale kokku tervishoiu erakorraliste kulude katmiseks 213,2 miljonit eurot.

Haigekassale eraldati riigieelarvest 40,7 miljonit eurot töötaja haiguspäevade hüvitamiseks ja 172,5 miljonit eurot koroonaviiruse levikust ja COVID-19 haigestumistest tulenevate suurenenud tervishoiu kulude katteks.

Eraldatud toetuse rakendamiseks kinnitas Eesti Haigekassa juhatus 7. mai otsusega nr 162 tervishoiuteenuste osutajatele ja kiirabibrigaadi pidajale eritingimustel teenuste eest tasumise põhimõtted. Samuti muudeti ka kehtivaid lepinguid ja lepiti partneritega kokku eriolukorra ajal ja järgselt täiendavate kulude hüvitamise täpsem kord. Samuti lisati lepingupartneritele kohustus olla valmis esitama täiendavat teavet lisakulude katteks saadud vahendite kasutamise kohta.

2020.aasta I poolaastal kattis haigekassa COVID-19 kulusid kokku 58,6 miljoni ulatuses.

Rahandusministeeriumi kevadise majandusprognoosi põhjal vähenevad ravikindlustuse makse laekumised 2020. aastal 177,2 miljonit eurot. Samuti väheneb haigekassale eraldatav tegevustoetus 0,8 miljonit eurot seoses mittetöötavate pensionäride arvu täpsustamisega. Tuluprognoosi põhjal hindame, et haigekassa lõpetab 2020. aasta suures miinuses.

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. Eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	sh 2020 COVID-19 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine	Muutus võrreldes 2019 I poolaasta
HAIGEKASSA TULUD						
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	653 346	698 763	684 644		98%	5%
Tegevustoetus	66 441	82 670	79 868		97%	20%
Tulud kindlustuslepingute alusel	748	739	784		106%	5%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	695	645	817		127%	18%
Finantstulud	122	25	153		612%	25%
Muud tulud/lisaraha riigieelarvest	939	993	59 676	58 655	6010%	6255%
EELARVE TULUD KOKKU	722 291	783 835	825 942	58 655	105%	14%
TERVISHOIUKULUD						
Tervishoiuteenuste kulud	533 297	590 856	571 738	51 944	97%	7%
Haiguste ennetamise kulud	7 162	8 294	7 061	541	85%	-1%
Üldarstiabi kulud	69 025	78 111	74 126	836	95%	7%
Eriarstiabi kulud	379 766	419 086	403 148	40 577	96%	6%
Õendusabi kulud	19 170	23 397	22 462	1 596	96%	17%
Hambaravi kulud	28 390	31 259	27 621	3 202	88%	-3%
Kiirabi kulud	25 853	27 276	33 507	5 192	123%	30%
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi	3 931	3 433	3 813		111%	-
Tervise edendamise kulud	1 222	2 156	1 281		59%	5%
Ravimite kulud	76 851	86 863	81 957	7	94%	7%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	65 170	73 015	71 414		98%	10%
Täiendav ravimihüvitis	1 097	1 589	1 078		68%	-2%
HIV, AIDS, antidoodid ja immuunpreparaadid	10 584	12 259	9 465	7	77%	-
Ajutise töövõimetus hüvitiste kulud	92 592	99 133	110 192	6 704	111%	19%
Meditsiiniseadmete hüvitise kulud	5 617	6 184	5 474		89%	-3%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis	3 445	6 450	5 885		91%	71%
Muud kulud	1 086	12 694	9 881		78%	810%
Tervishoiukulud kokku	714 110	804 336	786 408	58 655	98%	10%

HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD						
Tööjõukulud	3 613	4 104	3 979		97%	10%
Majandamiskulud	965	1 426	939		66%	-3%
Infotehnoloogia kulud	1 004	1 338	1 072		80%	7%
Arenduskulud	147	258	168		65%	14%
Muud tegevuskulud	379	768	518		67%	37%
Haigekassa tegevuskulud kokku	6 108	7 894	6 676		85%	9%
EELARVE KULUD KOKKU	720 218	812 230	793 084		98%	10%
EELARVE TULEM	2 073	-28 395	32 858		-	-

Tabel 2. Olulisemad näitajad aastatel 2016–2020 I poolaasta

	2016 I poolaasta tegelik	2017 I poolaasta tegelik	2018 I poolaasta tegelik	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2019 I poolaastaga
Kindlustatute arv perioodi lõpus	1 235 096	1 240 529	1 246 751	1 257 816	1 264 367	1%
Tervishoiuteenuseid ja hüvitisi kasutanud inimeste arv						
Tervishoiuteenuseid kasutanud inimeste arv						
Perearstiabi	835 268	843 933	861 097	852 178	806 822	-5%
Eriarstiabi	602 877	590 491	586 906	582 709	516 788	-11%
ambulaatorne ravi	584 633	574 792	570 958	567 356	501 497	-12%
<i>sh kaugvastuvõttud</i>					160 513	
päevaravi	32 325	32 591	33 860	34 298	26 845	-22%
statsionaarne ravi	84 761	75 113	75 916	75 524	63 665	-16%
Õendusabi	11 410	11 791	11 979	12 117	12 945	7%
Hambaravi	117 007	113 675	111 985	114 762	100 891	-12%
Hüvitisi kasutanud inimeste arv						
Hambaravihüvitis	0	0	129 830	159 230	146 672	-8%
Proteesihüvitis	0	0	20 544	22 741	16 275	-28%
Soodusravimid	707 242	706 100	725 820	724 389	696 146	-4%
Meditsiiniseadmed	49 625	50 800	52 978	54 493	52 622	-3%
Töövõimetushüvitis	119 151	124 386	132 977	129 241	150 790	17%

Vastuvõttude arv						
Eriarstiabi ambulatoorseste vastuvõttude arv	2 112 314	2 074 162	2 053 707	2 061 612	1 817 412	-12%
<i>sh kaugvastuvõttud</i>					247 678	
Operatsioonide arv						
ambulatoorne ravi	8 024	7 756	8 293	9 122	6 816	-21%
Päevaravi	28 052	28 008	30 571	30 702	22 939	-25%
statsioonarne ravi	37 782	35 138	35 379	36 333	30 593	-16%
Sünnituste arv	6 870	6 351	6 884	6 628	6 226	-6%
Ravimihüvitis						
soodusretseptide arv	4 101 851	4 115 693	4 254 275	4 193 121	4 169 154	-1%
soodusretseptide keskmine maksumus haigekassale (eurot)	16,5	15,0	15,2	15,5	17,1	10%
soodusretsepti keskmine maksumus patsiendile (eurot)	6,7	6,8	6,9	7,1	7,0	-1%
Töövõimetushüvitis						
Haigekassa hüvitatud töövõimetuspäevade arv	3 201 429	3 311 569	3 496 981	3 505 547	4 029 057	15%
Ühe päeva töövõimetuse hüvitise maksumus (eurot)	22,7	23,6	25,1	26,4	27,3	3%

Kindlustatute arv

Tabel 3. Kindlustatute arv

	30.06.2019	31.12.2019	30.06.2020	Muutus 12 kuu jooksul (inimeste arv)	Muutus 6 kuu jooksul (inimeste arv)
Töötavad kindlustatud inimesed	645 733	639 904	628 393	-17 340	-11 511
Kindlustatutega võrdsustatud inimesed	569 267	576 743	579 420	10 153	2 677
Muud kindlustatud inimesed	42 816	45 734	56 554	13 738	10 820
Riigi kindlustatud inimesed	38 903	41 734	52 351	13 448	10 760
Välislepingu alusel kindlustatud inimesed	3 395	3 620	3 677	282	57
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud inimesed	518	523	526	8	3
Kokku	1 257 816	1 262 381	1 264 367	6 551	1 986

Ravikindlustusele on õigus igal Eesti alalisel elanikul, samuti kõigil, kes viibivad riigis tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel või ajutise viibimisalusega, kui nende eest tasutakse sotsiaalmaksu. Lisaks tagab riik ravikindlustuse alla 19-aastastele lastele, õpilastele ja üliõpilastele, ajateenijatele, rasedatele, töötutele, lapsehoolduspuhkusel olijatele, ülalpeetavatele abikaasadele, pensionäridele, puudega inimeste hooldajatele ja haigekassaga vabatahtliku kindlustuslepingu sõlminutele. Ravikindlustuse statistikas on eri alustel ravikindlustatud inimesed jagatud viide rühma:

- **töötavad kindlustatud** – töandja poolt kindlustatud inimesed, füüsilisest isikust ettevõtjad (sh nende tegevuses osalevad abikaasad), juhtimis- ja kontrollorgani liikmed, võlaõigusliku lepingu sõlminud inimesed, ettevõtlustulult maksu maksjad, osalise või puuduva töövõimega inimesed;
- **kindlustatutega võrdsustatud** – pensionärid, lapsed, õpilased, rasedad, ülalpeetavad abikaasad, usulise ühenduse registrisse kantud kloostri nunnad või mungad;
- **riigi kindlustatud** – töötukassas arvel olijad, lapsehoolduspuhkusel olijad, ülalpeetavaid lapsi kasvatavad vanemad, puudega inimese hooldajad, ajateenijad, doktoranditoetuse saajad, loometoetuse saajad, päästeteenistuse toetuse saajad, mittetöötavad vanaduspensionärid, rahvusvahelise kaitse saajad;
- **välislepingu alusel kindlustatud** – teisest Euroopa Liidu (EL) liikmesriigist Eestisse elama asuvad pensionärid, teisest EL-i liikmesriigist Eestisse lähetatud töötajad, teise EL-i liikmesriiki lahkuvad Eesti pensionärid, Vene Föderatsiooni sõjaväepensionärid;
- **vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud** – ravikindlustuse seadusest tulenevalt kindlustatud inimestega võrdsustamise lepingu alusel kindlustatud inimesed.

Statistiliselt arvestatakse eelkõige töötavate kindlustatute kategooriat. See tähendab, et kui inimesel on mitu kehtivat kindlustust, siis ravikindlustuse statistika andmeid topelt ei näita. Seetõttu kajastuvad näiteks nii pensionärina kui ka töötava inimesena kindlustatute andmed vaid töötavate kindlustatute all.

Kindlustatute struktuuris on COVID-19 tõttu toimunud muutused. Töötavate kindlustatute arv on kahanenud ning samas suurusjärgus riigi poolt kindlustatud isikute arv on suurenenud. Põhjuseks suure tõenäosusega koondamised ning töötuks registreerimise suurenemine.

TULUD

Tabel 4. Tulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	653 346	698 763	684 644	98%
Tegevustoetus	66 441	82 670	79 868	97%
Tulud kindlustuslepingute alusel	748	739	784	106%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	695	645	817	127%
Finantstulud	122	25	153	612%
Muud tulud/lisatulu riigieelarvest	939	993	59 676	6 010%
Kokku	722 291	783 835	825 942	105%

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

Kõige enam mõjutab haigekassa tulude eelarve täitmist sotsiaalmaksu ravikindlustuse osast saadav tulu. 2020. aasta I poolaastal oli sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu laekumine 685 miljardit eurot, mis oli 2020. aastaks planeeritud eelarvest 14 miljoni euro võrra väiksem (eelarve täitmine 98%).

2020. aasta I poolaasta sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa planeerimisel lähtusime Rahandusministeeriumi koostatud prognoosist, kus eeldati 2020. aastal sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa tulu kasvuks võrreldes 2019.aasta eelarvega 9% ehk ligi 117 miljonit eurot.

Tegevustoetus

Alates 2018. aastast planeeritakse haigekassa eelarvesse täiendava tuluna eraldi riigieelarvest, mis arvestatakse mittetöötavate vanaduspensionäride vanaduspensionitelt. Tegevustoetuse eesmärk on laiendada ravikindlustuse tulubaasi, et vähendada sellesõltumist vaid tööhõivel põhinevast rahastamisest ja tagada seeläbi ravikindlustussüsteemi rahastamise pikaajaline jätkusuutlikkus. 2020. aasta I poolaastal oli haigekassale riigieelarvest kantud eraldise suurus 11% mittetöötavate pensionäride pensionite kogusummast.

Tulud kindlustuslepingute alusel

Tulud kindlustuslepingute alusel tähendab kindlustatud inimesega võrdsustamise lepingust ja Eestis elavate Vene Föderatsiooni sõjaväepensionäride kindlustamisest saadud tulusid.

Aruandeperioodil saadi tulu kindlustuslepingute alusel 555 tuhat eurot.

Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustamisest saadi 2020. aasta I poolaastal tulu 229 tuhat eurot.

Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt

Sissenõuetena on kajastatud kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud ravikindlustushüvitiste sissenõuded ning tervishoiuteenuse osutajatele, apteekritele ja kindlustatutele esitatud nõuded. Aruandeperioodil laekus nõuetest 817 tuhat eurot mis oli 2020. aastaks planeeritud eelarvest 172 tuhande euro võrra suurem (eelarve täitmine 127%).

Finantstulud

Haigekassa saab rahandusministeeriumiga sõlmitud hoiulepingu alusel riigi kontsernikontol hoitava raha jäägi intressi, mille suurus on võrdne kassareservi tulususega. Tulusus sõltub perioodi jooksul võlakirjaturu hinnaliikumisi mõjutanud sündmustest ja lühiajalise deposiidi intressimääradest. Aruandeperioodil sai haigekassa finantstulu 153 tuhat eurot.

Muud tulud

Muudes tuludes on kajastatud haigekassa esitatud nõuded Euroopa Liidu liikmesriikide pädevatele asutustele nende riikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest, tulu raviteenuste arvete töötlemisest ning tegevuskulude ja ravikindlustuse kuludega seotud valuutakursi muutuste kasumid.

Muudes tuludes kajastuvad Vabariigi Valitsuse 2020.a. lisaelarvest 23.04.2020.aasta määrusega nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest tasumise tingimused ja kord“ alusel haigekassale tervishoiuteenuste erakorraliste kulude katmiseks eraldatud vahendid. Muudes tuludes kajastub tulukannetena 58,6 tuhat eurot vastavalt tehtud kuludele.

Tervishoiukulud

1. Tervishoiuteenused

Tabel 5. Tervishoiuteenuste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Haiguste ennetamine	7 162	8 294	7 061	85%
Üldarstiabi	69 025	78 111	74 126	95%
Eriarstiabi	379 766	419 086	403 148	96%
Õendusabi	19 170	23 397	22 462	96%
Hambaravi	28 390	31 259	27 621	88%
Kiirabi	25 853	27 276	33 507	123%
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi	3 931	3 433	3 813	111%
Kokku	33 297	590 856	571 738	97%

Tervishoiuteenuste eelarve on haigekassa ja raviasutuste vahel sõlmitud lepingute alusel haiglatele tasutavate teenuste eelarve. Tervishoiuteenuste eelarve sisaldab haiguste ennetamise, perearstiabi, eriarstiabi, õendusabi, laste ning täiskasvanute hambaravihüvitise, kiirabi ja ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi eelarvet. Tegemist on nn mitterahaliste ravikindlustushüvitistega – haigekassa tasub nende eest otse teenuseosutajatele.

Tervishoiuteenuste eelarve planeerimisel on aluseks metoodiliselt koostatud hinnatud nõudlus ehk ravivajadus, mis arvestab teenuste kasutuse trende, esmatasandi arengusuundi ning kvaliteetse ravi ühtlase kättesaadavuse tagamise põhimõtteid. Nõudlust hindame kõikidel erialadel ja teenuse tüüpides. Hindamisel arvestame, kui suur on kindlustatute oodatav tervishoiuteenuste vajadus järgmiseks aastaks.

1.1 Haiguste ennetamine

Tabel 6. Haiguste ennetamise eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koolitervishoid	4 002	-	4 256	-	4 386	-	103%	-
Noorte reproduktiivtervise arendamine	796	16 980	1 126	24 122	556	11 761	49%	49%
Noorsportlaste tervisekontroll	565	5 420	666	6 220	372	3 398	56%	55%
Rinnavähi varajane avastamine	998	24 940	1 411	32 403	638	14 740	45%	45%
Emakakaelavähi varajane avastamine	217	8 900	388	13 958	147	5 870	38%	42%
Jämesoolevähi varajane avastamine	498	21 835	347	23 401	258	604	74%	3%
Meeste tervise projekt	0	0	11	0	81	1 134	736%	-
Tubakast loobumise nõustamine	0	0	50	0	8	279	16%	-
Muu ennetus	86	0	39	0	74	0	190%	-
COVID-19 kulude katmine	0	0	0	0	541	0	-	-
Kokku	7 162	78 075	8 294	100 104	7 061	37 786	85%	38%

* Ravijuhtude arv ei sisalda koolitervishoiu mahtu, kuna koolitervishoidu rahastatakse õpilaste arvu järgi.

Koolitervishoiuteenus peamine eesmärk on kooliealiste laste tervise ja arengu süsteemne jälgimine, võimalike probleemide korral lapsevanema teavitamine ning lapse suunamine täiendavateks uuringuteks ja abi saamiseks vajalike spetsialistide juurde. Koolitervishoiuteenus hulka kuulub õpilaste ennetav tervisekontroll, mis hõlmab õendusanamneesi kogumist ja terviseseisundi hindamist. Alates selle aasta 1. aprillist hakkas kehtima nüüdisajastatud kooliõdedele mõeldud tegevusjuhend. Koolitervishoiu teenust tasutakse partneritele püsitasu põhimõttel. I poolaasta summa on eelarvest suurem, sest teenust saavate laste arv on võrreldes planeerituga mõnevõrra kõrgem.

Noorte reproduktiivtervise alane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate infektsioonide ennetamine on alates 1. juulist 2018 suunatud mõlemast soost noortele vanuses kuni 26 eluaastat. Koostöös Eesti Seksuaaltervise Liidu, Eesti Naistearstide Seltsi ja Eesti Ämmaemandate Ühinguga on kirjeldatud noorte reproduktiivtervise alase teenuse sisu, teenuseosutajate pädevus, teenuse ulatus ning infrastruktuur.

Noorsportlaste tervisekontroll on suunatud kuni 19-aastastele noortele, kes spordivad lisaks kooli kehalise kasvatus tundidele regulaarselt vähemalt kolm korda nädalas. Noorsportlaste tervisekontrolli osas jätkasime haigekassa koostööd Kultuuriministeeriumi ja Eesti Olümpiakomiteega, et luua spordiregistri ja haigekassa andmebaasi vaheline infovahetuse võimekus.

Rinnavähi ennetuse riikliku sõeluuringu eesmärk on varajases arengustaadiumis rinnavähi avastamise osakaalu suurendamine ja rinnavähki suremuse vähendamine. Tuginedes Euroopa Komisjoni soovitudele ja statistilisele haiguskoormusele, laiendati alates 2019. aastast rinnavähi sõeluuringu sihtgruppi. Sihtrühma laiendatakse etapiti, aastaks 2022 kuuluvad rinnavähi sõeluuringu sihtgruppi 50-69aastased naised. 2020. aastal töötame selle nimel, et alates 2021. aastast oleks

riiklikel vähi sõeluuringutel osalemine kättesaadav ka ravikindlustamata inimestele. Haigekassa 2020. aasta ennetuse kommunikatsioonitegevused on suunatud rinnavähi sõeluuringu üldise hõlmatus suurendamiseks.

Emakakaelavähi sõeluuringu eesmärk on vähieelsete seisundite õigeaegne avastamine ja ravi, et vähendada haigestumist emakakaelavähki. Emakakaelavähi sõeluuringu projekti kaugem eesmärk on emakakaelavähki haigestumise ja suremuse vähenemine ning viie aasta elulemuse suurenemine. Haigekassa 2020. aasta ennetuse kommunikatsioonitegevused on suunatud emakakaela sõeluuringu üldise hõlmatus suurendamiseks.

2018. aastal alustasime koostöös erialaseltsidega sõeluuringu riikliku tegevusjuhendi uuendamisega. Tegevusjuhendi üle vaatamise eesmärk on kokku leppida emakakaelavähi ennetustegevuste korralduslikud küsimused. Sinna alla kuuluvad sõeluuringu korraldusmeeskond ja võrgustik, sõeluuringule kutsumise ja uuringu tegemise meetodika, sihtrühm, kvaliteedikontrolli küsimused, sh kvaliteedinõuete järgimine ning andmete struktureeritud edastamine Vähi Sõeluuringute Registri ja Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) standardi kogumisse. Juhend valmib 2020. aastal.

Jämesoolevähi varajase avastamise sõeluuring käivitus 1. juulil 2016. Sõeluuring koosneb peitveretestist ja vajadusel lisanduvast koloskoopilisest uuringust. Jämesoolevähi sõeluuringu tegemist koordineerivad perearstid, kelle ülesanne on sihtgrupi nõustamine ning peitveretestid kättesaadavaks muutmise. Sõeluuringule oodatakse osalema 60- kuni 69-aastaseid ravikindlustatud inimesi iga kahe aasta tagant.

Meeste tervise projekt käivitus 1. novembril 2019.a. ning projekti algne lõpptähtaeg oli 2020. aasta aprill. COVID-19 tõttu kestab projekt 2020. aasta lõpuni. Projekti käigus pakuvad Tartu Ülikooli Kliinikum ja Eesti Haigekassa meeste tervisekontrolli võimalust, mille laiemaks eesmärgiks on leida tõenduspõhiseid lahendusi meeste tervise parandamiseks. Tervisekontroll keskendus südame-veresoonkonna, eesnäärme-, seksuaaltervise- ja vaimse tervise riskide väljaselgitamisele. Projekti tulemusena valmib 2021. aastal Eesti meeste tervise raport, mida aitab koostada Tervise Arengu Instituut. Projekti ajalise pikenemise tõttu on ka eelarve täitmine plaanitust suurem.

Muude ennetustegevuste all on kajastatud koostoimete andmebaasi arenduskulud. Koostoimete andmebaas on rakendus, mille abil saavad arstid lihtsamini hinnata patsiendi kasutatavate ravimite koostoimeid. Ravimite koostoimete hindamise eesmärk on ravikvaliteedi parandamine ja ravimiohutuse suurendamine.

COVID-19 kulude all on kajastatud lepingupartneritele eriolukorra vältel püsikulude hüvitamine. Püsikulude hüvitamine toimub raviasutuse arvestusliku kuu lepingumahu täitmata jäävast osast (vastavalt arvete esitamisele) tervishoiuteenuse liikide ja raviasutuste lõikes. Lisaks toimus raviarvete hüvitamine tavapärasel korral. Täiendavalt rahastatakse isikukaitsevahendeid.

1.2 Üldarstiabi

Tabel 7. Üldarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Baasraha	8 912	9 882	10 822	110%
Kauguse lisatasu	314	1 267	1 270	100%
Lisatasu teise pereõe eest	4 730	5 393	5 621	104%
Pearaha kokku	37 184	39 724	40 497	102%
Pearaha kuni 3 a vanuste kindlustatute eest	2 167	2 337	2 403	103%
Pearaha 3–6 a vanuste kindlustatute eest	2 188	2 361	2 379	101%
Pearaha 7–49 a vanuste kindlustatute eest	14 953	15 871	16 207	102%
Pearaha 50–69 a vanuste kindlustatute eest	10 421	11 129	11 262	101%
Pearaha üle 70 a vanuste kindlustatute eest	7 455	8 026	8 246	103%
Uuringute fond	15 600	17 925	12 020	67%
Tegevusfond	894	1 064	1 689	159%
Teraapiafond	760	831	630	76%
Koduõendus tervisekeskustes	0	0	458	-
Jämesoolevähi varajane avastamine	0	137	163	119%
Tööajavälise lisatasu	200	303	451	149%
Kvaliteedi lisatasu	56	1 175	36	3%
Perearsti nõuandetelefon	375	410	402	98%
COVID-19 kulude katmine	0	0	67	-
Kokku	69 025	78 111	74 126	95%

Tabel 8. Perearsti nimistute, nimistus olevate kindlustatud inimeste arv ning tööajavälise vastuvõtte arv

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2019. aastaga
Nimistute arv			
Nimistute arv	786	786	0%
Kauguse lisatasu saavate nimistute arv	171	285	67%
Teise pereõe lisatasu saavate nimistute arv	461	509	10%
Keskmine nimistu suurus (kindlustatud inimeste arv)	1 597	1 586	-1%

Inimeste arv			
Kokku inimeste arv, kelle eest on makstud pearaha	1 256 841	1 246 685	-1%
kuni 3-aastased kindlustatud inimesed	41 028	41 028	1%
3–6-aastased kindlustatud inimesed	57 221	56 029	-2%
7–49-aastased kindlustatud inimesed	650 940	643 893	-1%
50–69-aastased kindlustatud inimesed	319 741	315 735	-1%
70-aastased ja vanemad kindlustatud inimesed	187 911	189 435	1%
Tööajaväliste vastuvõttude tundide arv			
Perearsti tööajaväliste vastuvõttude tundide arv	3 915	8 453	116%
Pereõe tööajaväliste vastuvõttude tundide arv	3 873	7 261	87%
Nõuandetelefoni kõnede arv			
Nõuandetelefoni kõnede arv	126 812	160 284	26%

2020. aasta I poolaastal oli haigekassal leping 430 üldarstiabi teenuseosutajaga. Tervikliku patsiendikäsitluse ning inimeste jaoks perearsti poolt pakutavate tervishoiuteenuste valiku laiendamiseks toetame uute tervisekeskuste töö alustamist. 2020. aasta 30. juuni seisuga oli haigekassal leping 34 tervisekeskusega, millisesse kuulus 175 nimistut.

Nimistuid oli 786 (2019. aasta I poolaastal samuti 786). Perearsti ühe nimistu keskmine patsientide arv oli 1 586, mis on püsinud võrreldes 2019. aasta sama ajaga samal tasemel.

Kauguse lisatasu saavaid nimistuid oli 285, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 114 nimistu võrra enam.

Teise pereõe teenust rahastasime 509 nimistus (2019. aasta I poolaastal 461 nimistus). Teise pereõe teenuse arendamine on oluliseks teguriks üldarstiabi kättesaadavuse ning ka kvaliteedi parandamisel.

Baasraha suurenes võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 21,4%.

Tegevusfondi kasutati 1 689 tuhande euro ulatuses, mille kasutus võrreldes varasema aasta sama ajaga on kasvanud 88,9%. Tegevusfond on perearsti poolt tehtavate tegevuste rahastamisvahend. Tegevusfondist rahastatakse peamiselt päevakirurgia ja günekoloogia teenuseid. Uuringufondi rahastamine on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 22,9%. Tegevusfondi ja uuringufondi muudatused tulenevad teenuste ringi tõstmisest fondide vahel alates 01.01.2020. Muudatustega kaasnevalt on uuringufondi rahastamise maht haigekassa ja tervishoiuteenuste osutaja vahel kokku lepitud, tegevusfondi maht aga jäetud n.ö avatud kohustuseks.

Lisaks on kasvanud ka e-konsultatsiooni teenuse kasutus. 2020. aasta jaanuarist laiendati e-konsultatsiooni võimalust lastepsühhiaatria (pilotprojekt) ja androloogia erialal ning läbirääkimised uute erialade lisamiseks on mitmete erialaseltsidega töös. 2020. aasta I poolaastal osutati e-konsultatsiooni teenust 17 875 korral 14 497 inimesele (724 nimistus) kokku 575 tuhande euro eest. Enim kasutati e-konsultatsiooni teenust neuroloogia ja ortopeedia erialadel.

I poolaastal kasutas teraapiafondi kaudu spetsialisti juurde suunamist 348 teenuse osutajat, mis võrreldes eelmise aastaga on vähenenud 47 asutuse võrra. Kokku kasutas teraapiafondi kaudu kliinilise psühholoogi, logopeedi või füsioteraapia teenust 4 985 inimest. Kõige enam kasutatud teenus oli psühhoteeraapia seanss ühele inimesele, mida sai 2 287 inimest 6 143 korda. Järgnes kliinilise psühholoogi konsultatsioon, mida kasutas 945 inimest 1 006 korda ning individuaalne füsioteraapia, mida kasutas 864 inimest 2 709 korda.

Perearsti nõuandetelefoni kõnede arv suurenes 26% võrra võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Kõnede arvu kasv on peamiselt seotud sellega, et eriolukorra ajal vähenes arstiabi kättesaadavus ning patsiendid pöördusid oma tervisemurega enam perearsti nõuandeliinile.

1.3 Eriarstiabi

Tabel 9. Eriarstiabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv teenuse tüüpide kaupa

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Eriarstiabi kokku	332 026	1 626 140	354 298	1 618 523	305 908	1 373 178	86%	85%
ambulaatorne kokku	133 941	1 501 318	133 523	1 488 267	115 395	1 270 990	86%	85%
päevaravi kokku	16 816	33 783	16 689	32 241	14 639	26 686	88%	83%
statsioonarne kokku	181 269	91 039	204 086	98 015	175 874	75 502	86%	77%
Erijuhud	37 940	22 271	39 340	22 292	34 427	19 292	88%	87%
Ülikallid ravijuhud	5 015	35	4 551	32	3 553	26	78%	81%
Muud erijuhud	32 925	22 236	34 789	22 260	30 874	19 266	89%	87%
Periooditasud	9 800	180	25 448	270	25 561	153	100%	57%
Eriarstiabi kuutasu	1 378	6	1 451	6	1 451	6	100%	100%
Valmisolekutasu	8 422	174	23 997	264	24 110	147	100%	56%
COVID-19 kulude katmine	0	0	0	0	37 252	0	-	-
Kokku	379 766	1 648 591	419 086	1 641 085	403 148	1 392 623	96%	85%

* Eriarstiabi erialade ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mida rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

Tervishoiuteenuste eelarve planeerimisel on aluseks metoodiliselt koostatud hinnatud nõudlus ehk ravivajadus, mis arvestab teenuste kasutuse trende, esmatasandi arengusuundi ning kvaliteetse ravi ühtlase kättesaadavuse tagamise põhimõtteid. Nõudlust hindame kõikidel erialadel ja teenuse tüüpides. Hindamisel arvestame, kui suur on kindlustatute oodatav tervishoiuteenuste vajadus järgmiseks aastaks.

Alates 17. märtsist piirati plaanilist tööd haiglate stacionaarsetes osakondades, päevakirurgias, päevaravis ning ambulatoorsetes vastuvõttudes.

2020. aasta I poolaastal tasusime 517 tuhande inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2019. aastaga vähenenud ligi 66 tuhande inimese võrra. Inimeste arvu vähenemine on toimunud ambulatoorse ravi arvelt, kus teenusekasutajate arv on vähenenud enam kui 65 tuhande inimese võrra, päevaravi kasutanud inimeste arv on vähenenud 7 tuhande inimese ja stacionaarses eriarstiabis ravil olnud inimeste arv ligi 12 tuhande võrra.

Aruandeperioodil tehti ligi kaks miljonit ambulatoorset vastuvõttu. Vastuvõttude arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga vähenenud 12% ehk 244 tuhande vastuvõtu võrra. Vastuvõttude arvu kahanemist on mõjutanud COVID-19 leviku tõttu piiratud plaaniline töö ambulatoorses ravis. Eelmise aasta sama perioodiga võrreldes vähenes ravijuhtude arv ambulatoorses ravis kõige enam otorinolarüngoloogia erialal (58%), ortopeedia erialal (45%) ning oftalmoloogia erialal (49%).

Vältimatu ravi osakaal ravijuhtudes on vähenenud 1%, ravikuludes aga kasvanud 1% võrreldes 2019. aasta võrreldava perioodiga. Vältimatu ravi osakaal ravijuhtudes on kõige suurem kirurgia ja onkoloogia põhierialadel, moodustades

vastavalt 31% ja 32% eriala ravijuhtudest. Ravikulud on suurimad aga pediatría erialal, moodustades 59% eriala kuludest.

2020. aasta I poolaasta ravijuhtudest osutati 14% erakorralise meditsiini osakonnas, võrreldes eelmise aastaga on erakorralise meditsiini osakonnas osutatud ravijuhtude arv vähenenud 14%. Enim pöördui kirurgia põhierialale, mis moodustab 28% kirurgia ravijuhtudest.

Kaugvastuvõttud

2020. aasta algusest töötati koostöös teenuseosutajatega kaugteenuse võimaldamise nimel. Seoses eriolukorraga kerkis eriarstiabis teravalt esile vajadus kaugteenuste kui ühe viiruse leviku tõkestamise meetme järele.

Märtsis ja aprillis moodustas kaugvastuvõttude osakaal kõigist eriarstiabi vastuvõttudest 36%. Mais, seoses ambulatoorse ravi järk-järgulise taastumisega, vähenes ka kaugvastuvõttude osakaal, moodustades kõigist eriarstiabi vastuvõttudest 26%. Erialadest tehti kõige enam kaugvastuvõtte taasturavi erialal (80% kõikidest vastuvõttudest) ja psühhiaatria erialal (65%).

Seejuures tasus haigekassa märtsis 57,3 tuhande ravijuhu eest, aprillis 58 tuhande ravijuhu eest ning mais 52 tuhande ravijuhu eest.

Eelarve täitmine ja ravijuhud põhierialade kaupa

Eriarstiabi eelarves on põhierialad esmane järelravi, kirurgia, oftalmoloogia, onkoloogia, pediatría, psühhiaatria, sisehaigused, günekoloogia ning taasturavi.

Tabel 10. Eriarstiabi erialade eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Kirurgia	87 986	428 975	92 746	433 916	76 356	339 395	82%	78%
ambulatoorne	27 038	389 222	23 941	391 336	19 360	307 066	81%	78%
päevaravi	6 836	13 125	7 348	13 282	5 688	10 064	77%	76%
statsionaarne	54 112	26 628	61 457	29 298	51 308	22 265	83%	76%
Oftalmoloogia	10 888	185 974	10 961	182 842	9 736	158 815	89%	87%
ambulatoorne	9 196	184 095	9 306	181 242	8 297	157 440	89%	87%
päevaravi	342	760	281	595	318	593	113%	100%
statsionaarne	1 350	1 119	1 374	1 005	1 121	782	82%	78%
Onkoloogia	50 674	92 286	58 621	98 383	52 064	84 998	89%	86%
ambulatoorne	26 142	80 436	30 205	85 929	27 061	74 375	90%	87%
päevaravi	2 145	3 778	2 383	3 857	2 161	3 097	91%	80%
statsionaarne	22 387	8 072	26 033	8 597	22 842	7 526	88%	88%
Günekoloogia	23 277	230 263	25 071	223 727	20 224	190 556	81%	85%

ambulatoorne	15 752	215 895	16 424	208 897	14 108	180 275	86%	86%
päevaravi	2 242	8 490	2 316	8 250	1 780	5 984	77%	73%
statsioonarne	5 283	5 878	6 331	6 580	4 336	4 297	68%	65%
Pediaatria	14 245	71 196	13 980	70 709	12 098	53 234	87%	75%
ambulatoorne	4 884	62 495	4 367	62 079	3 469	46 713	79%	75%
päevaravi	889	1 852	922	1 710	734	1 369	80%	80%
statsioonarne	8 472	6 849	8 691	6 920	7 895	5 152	91%	74%
Psühhiaatria	18 789	131 314	21 102	133 682	18 427	133 944	87%	100%
ambulatoorne	5 468	126 182	5 869	128 229	5 641	129 808	96%	101%
päevaravi	338	347	348	360	161	186	46%	52%
statsioonarne	12 983	4 785	14 885	5 093	12 625	3 950	85%	78%
Sisehaigused	115 642	438 783	120 694	430 498	108 058	375 575	90%	87%
ambulatoorne	41 788	401 169	39 717	391 569	34 671	342 891	87%	88%
päevaravi	4 013	5 406	3 078	4 160	3 793	5 386	123%	129%
statsioonarne	69 841	32 208	77 899	34 769	69 594	27 298	89%	79%
Esmane järelravi	2 108	2 004	2 106	1 995	1 793	1 524	85%	76%
statsioonarne	2 108	2 004	2 106	1 995	1 793	1 524	85%	76%
Taastusravi	8 417	45 345	9 017	42 771	7 152	35 137	79%	82%
ambulatoorne	3 673	41 824	3 694	38 986	2 788	32 422	75%	83%
päevaravi	11	25	13	27	4	7	31%	26%
statsioonarne	4 733	3 496	5 310	3 758	4 360	2 708	82%	72%
Kokku	332 026	626 140	354 298	1 628 523	305 908	373 178	86%	85%
ambulatoorne	133 941	1 501 318	133 523	1 488 267	115 395	1 270 990	86%	85%
päevaravi	16 816	33 783	16 689	32 241	14 639	26 686	88%	83%
statsioonarne	181 269	91 039	204 086	98 015	175 874	75 502	86%	77%

Kirurgia erialale on koondatud kardiokirurgia, lastekirurgia, neurokirurgia, näo- ja lõualuukirurgia, ortopeedia, otorinolaringoloogia, rindkerekirurgia, uroloogia, veresoontekirurgia ja üldkirurgia raviteenused.

2020. aasta I poolaastal tasusime kirurgia erialal ligi 198 tuhande inimese ravi eest. Võrreldes eelmise aasta võrreldava perioodiga on ravi saanud inimeste arv vähenenud 43 tuhande inimese võrra. Aruandeperioodil rahastasime planeeritust üle 94 tuhande ravijuhu vähem.

Oftalmoloogia erialal tasusime ligi 95 tuhande inimese silmaarsti teenuse eest. Inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 15%, rahastamine on vähenenud 11%.

Onkoloogia põhierialal kajastub ka hematoloogia raviteenuste kasutus. Onkoloogia põhierialal tasusime 30 tuhande inimese ravi eest. Võrreldes eelmise aasta võrreldava perioodiga on ravi saanud inimeste arv vähenenud nelja tuhande inimese võrra. Onkoloogia rahastamine on aga kasvanud 3% ehk ligi 1,3 miljonit eurot. Rahastamise kasvu mõjutab uuringute ja protseduuride ning ravimite kasutuse suurenemine.

Günekoloogiateenuseid kasutas aruandeperioodil 98 tuhat inimest, kellele osutatud 190 ravijuhtu eest tasus haigekassa ravisutustele 20 miljonit eurot. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 17% ehk 20 tuhande inimese võrra, rahastamine on vähenenud 13%.

Pediaatrias tasusime ligi 31 tuhande lapse ravi eest. Ravi saanud laste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 23% ehk üheksa tuhande lapse võrra ning seda just ambulatoorset ravi saanud laste arvelt.

Psühhiaatrias tasus haigekassa 50 tuhande inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta võrreldava perioodiga vähenenud 5% ehk ligi 3 tuhande inimese võrra.

Sisehaiguste erialale on koondatud dermatoveneroloogia (nahahaigused), endokrinoloogia (hormonaalsed haigused), gastroenteroloogia (seedetrakti haigused), infektsioonhaigused (nakkushaigused), kardioloogia, kutsehaigused, nefroloogia (neeru- ja kuseteede haigused), neuroloogia, pulmonoloogia (kopsuhaigused), reumatoloogia ja sisehaiguste raviteenused. Sisehaiguste erialal tasus haigekassa 2020. aasta I poolaastal 197 tuhande inimese ravi eest. Inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 14% ehk 30 tuhande inimese võrra.

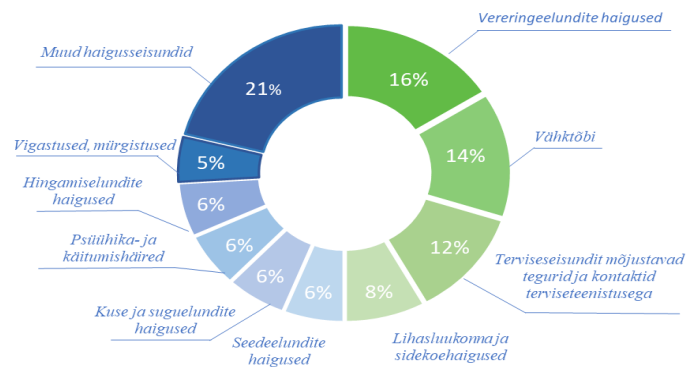
Esmast järelravi saanud inimeste arv ja ka ravijuhtude arv on samuti vähenenud. 2020 aasta I poolaastal sai järelravi 1 400 inimest. Võrreldes eelmise aasta võrreldava perioodiga on inimeste arv vähenenud 24%.

Taastusravi erialal tasusime ligi 27 tuhande inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 20% ehk kuue tuhande inimese võrra.

Eriarstiabi tervishoiuteenuste kasutus raviarvetel kajastatud põhidiagnoosi gruppide kaupa

Suurimad haigusseisundite grupid¹, mida 2020. aasta I poolaastal rahastasime, olid vereringeelundite haigused, kasvajakasvaja, terviseseisundit mõjustavad tegurid ja kontaktid terviseteenistusega².

Ravi saanud inimeste arv on vähenenud kõikides diagnoosigruppides, kõige rohkem hingamis- ja lihaskonna haiguste puhul. Kõige suurem rahastamise vähenemine võrreldes eelmise aastaga on lihaskonna ja sidekoehaiguste puhul, rahastamine on kasvanud vaid kolmes diagnoosigrupis: tervise seisundit mõjutavad tegurid, sünniperioodis tekkivad teatavad seisundid, kasvajakasvaja.

Joonis 1. Eriarstiabi rahastuse jagunemine haigusseisundite järgi

Eriarstiabi raviarvetel kajastatud tervishoiuteenused

Eriarstiabi raviarvetel kajastatud teenustest olid 2020. aasta I poolaastal suurima rahastamise osakaaluga voodipäevad (26%) ning uuringud ja protseduurid (25%).

Uuringute ja protseduuride maht vähenes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga nii kasutuskordade arvu kui ka summa osas. Voodipäevade kasutuskordade arv on langenud 13%, rahastamine võrreldes eelmise aastaga samuti 13%.

Tabel 11. Raviarvetel kajastatud teenusegruppide osakaal summade lõikes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2019. aastaga
Uuringud ja protseduurid	25%	25%	0%
Voodipäevad	24%	26%	2%
Laboratoorsed uuringud	14%	15%	1%
Ambulatoorsed vastuvõttud	12%	9%	-3%
Operatsioonid	7%	9%	1%
Muud teenused	8%	7%	0%
Operatsiooniaegsed lisavahendid	4%	4%	0%
Anesteesia	3%	3%	0%
Veri ja veretooted	2%	2%	0%

Üle lepingumahu osutatud raviteenuste eest tasumine ehk ületöö

Ületöö eest tasub haigekassa ambulatoorses ravis ja päevaravis koefitsiendiga 0,7 ning statsionaarses ravis koefitsiendiga 0,3. 2020. aastal lisandus võimalus esitada ületöö eest arveid ka koduõenduse ning statsionaarse õendusteenuse eest. Koduõendusteenuse eest tasub haigekassa koefitsiendiga 0,7 ning statsionaarse õendusteenuse eest 0,3 koefitsiendiga.

Alates 17. märtsist piirati seoses COVID-19 levikuga plaanilist tööd haiglate statsionaarsetes osakondades, päevakirurgias, päevaravis ning ambulatoorsetes vastuvõttudes. Sellega seoses oli lepingumahu ületavate raviteenuste osakaal eriarstiabis nii ravijuhtude kui ka summa osas marginaalne.

Tabel 12. Üle lepingumahu esitatud ravijuhud tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2019. aastaga	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Ambulatoorne	4 759	71 840	17	690	-100%	-99%
Päevaravi	377	1 058	0	0	-100%	-100%
Statsionaarne	1 758	3 384	6	15	-100%	-100%
Kokku	6 894	76 282	23	705	-100%	-99%

Erijuhtude eelarve ja ravijuhtude täitmine

Erijuhtude eelarves on kajastatud ülikallid ravijuhud ning muud erijuhud – organisiirdamised, luuüdi transplantatsioon, sünnitused, hemodialüüs, peritonaaldialüüs, endoproteesimised, viljatusravi, kuulmisimplantatsioon ja katarakti operatsioonid.

Ülikallid ravijuhud

Alates 2020. aasta aprillist loetakse ülikalliks ravijuhuks statsionaarse ravi raviarve, mille maksumus on piirkondlikel haiglatel vähemalt 104 000 eurot ja teistel tervishoiuteenuse osutajatel vähemalt 73 000 eurot. 2019. aastal loeti ülikalliks ravijuhuks statsionaarse ravi raviarve, mille maksumus oli piirkondlikel haiglatel vähemalt 100 000 eurot ja teistel tervishoiuteenuse osutajatel vähemalt 70 000 eurot. Kuni aastani 2018 loeti ülikalliks ravijuhuks raviarve, mille maksumus oli üle 65 000 euro.

2020. aasta I poolaastal esitasid tervishoiuteenuse osutajad meile tasumiseks 26 ülikallist ravijuhtu summas kolm miljonit eurot. Põhidiagnoosigruppidest esines kõige rohkem ülikalleid ravijuhte seedeelundite haiguste puhul. Enim ülikalleid ravijuhte esines Põhja-Eesti Regionaalhaiglal (üheksa ravijuhtu) ning Tartu Ülikooli Kliinikumil (seitse ravijuhtu).

Muud erijuhud

Muu erijuht on sihtotstarbeliselt rahastatav juhtum, mille teenuste sisukirjeldus on toodud ravi rahastamise lepingu lisas 2. 2020. aasta I poolaastal tasusime ligi 15 tuhande inimese erijuhtu eest, mis on 13% vähem kui 2019. aasta I poolaastal. Inimeste arv oli suurim kataraktide operatsioonide ning sünnituste puhul.

Tabel 13. Muud erijuhud tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2019 I poolaastaga	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Sünnitused	9 051	6 628	9 082	6 226	0%	-6%
Endoproteesimised	9 123	1 914	7 797	1 596	-15%	-17%
Hemodialüüs	5 788	2 287	6 168	2 322	7%	2%
Katarakti operatsioonid	5 222	9 504	3 932	7 008	-25%	-26%
Viljatusravi	1 313	1 352	1 241	1 468	-5%	9%
Luuüdi transplantatsioon	953	170	1 274	254	34%	49%
Organisiirdamised	831	114	722	107	-13%	-6%
Peritoneaaldialüüs	450	257	488	276	8%	7%
Kuulmisimplantatsioonid	194	10	170	9	-12%	-10%

Üheks oluliseks prioriteediks oli 2018. ja 2019. aastal katarakti operatsioonide ning endoproteesimiste järjekorra lühendamise. 2020. aasta eesmärk on hoida nende puhul 2019. aastal saavutatud taset.

2020. aasta I poolaastal vähenes seoses COVID-19 levikuga peatatud ambulatoorse- ja päevaraviga nii endoproteesimiste kui ka katarakti operatsioonide arv. 2020. aasta I poolaastal tehti 5 746 inimesele ligi seitse tuhat katarakti operatsiooni. Opereeritud inimeste arv on vähenenud 23% ning operatsioonide arv samuti 26% ehk tehti 2 500 operatsiooni vähem kui eelmise aasta võrreldaval perioodil.

Endoproteesimisi on aruandeperioodil tehtud 17% vähem kui eelmise aasta samal perioodil. 2020. aasta I poolaastal tehti 1 577 inimesele 1 600 endoproteesimise operatsiooni.

2020. aasta I poolaastal rahastasime 6 226 sünnitust, mida on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 6% vähem.

Periooditasude eelarve täitmine

Alates 1. aprillist 2018 rakendati Hiiu Haiglas uuendatud rahastamismudelit. Uue rahastuspõhimõtte kasutuselevõtu eesmärk on tagada vähese elanikkonnaga ja raske ligipääsuga piirkonna haigla jätkusuutlikkus ning jätkata inimestele arstiabi pakkumist nende kodukohas. Uue süsteemi järgi tasub haigekassa Hiiu Haigla eelarvepõhiselt, mis tähendab, et haigekassa ei osta haiglalt teenuseid ravijuhtude kaupa. Selle asemel lepitakse kokku erialades ja teenustes, mida haigla pakub, ning kogusumma, mida haigekassa haiglale kõigi patsientide teenindamise eest tasub. Haigla peab seejärel ise selle summa raames planeerima, mitu vastuvõttu, protseduuri või arsti on nende patsientide raviks vaja. Uus rahastus puudutab nii sisehaiguseid, üldkirurgiat, sünnitusabi, järelravi kui ka iseseisvat õendusabi. Selleks, et hinnata uue rahastamismudeli tulemuslikkust, on osalistega kokku lepitud konkreetsed tegevus- ja kvaliteediindikaatorid.

Eriarstiabi kättesaadavus

Ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttud 1. juuli 2020 seisuga

01.07.2020 seisuga on kõikidesse haigekassa eriarstiabi lepingupartnerite ravijärjekordadesse registreeritud kokku ligi 131 tuhat vastuvõttu, neist 80% on haiglavõrgu arengukava (HVA) haiglate ravijärjekordades ja 20% hankepartnerite juures.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kõikides eriarstiabi teenusetüüpides registreeritud vähem vastuvõtte.

Tabel 14. Eriarstiabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttud

	01.07.2019		01.07.2020		Muutus võrreldes 01.07.2019
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekord lubatud maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Ambulatoorne ravi*	120 457	47%	111 123	57%	-9 334
Päevaravi	9 365	79%	7 692	82%	-1 673
Statsionaarne ravi	13 541	75%	12 758	83%	-783
Kokku	143 363	52%	131 573	61%	-11 790

1. juuli seisuga on kõikidesse HVA haiglate eriarstiabi ravijärjekordadesse registreeritud kokku üle 104 tuhande vastuvõtu. Seoses COVID-19 levikuga on võrreldes eelmise võrreldava perioodiga vähenenud vastuvõttude arv kõikides teenusetüüpides.

HVA haiglates on eriarstiabi ambulatoorse ravi järjekordadesse registreeritud kuus tuhat vastuvõttu vähem kui eelmise aasta võrreldaval perioodil. Vähem vastuvõtte on registreeritud neuroloogia ja psühhiaatria erialale.

Ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires olevate eriarstiabi ambulatoorsete vastuvõttude osakaal on HVA haiglates suurenenud 48%ni (2019.a. I poolaasta 40%).

HVA haiglate ravijärjekordades ootab raviasutuste võimsuse puudumise tõttu kauem (üle 42 päeva) 13% patsientidest (HVA haiglate poolt esitatud ravijärjekorra aruannete alusel). Arstide vähesuse tõttu tuleb kauem oodata Ida-Viru Keskhaiglas, Ida-Tallinna Keskhaiglas ja Lääne-Tallinna Keskhaiglas. Erialadest on arstide puudus HVA haiglates suurim oftalmoloogia ja ortopeedia erialal.

HVA haiglates toimunud plaaniliste vastuvõttude arv vähenes 2019.aasta sama perioodiga võrreldes 40%. Plaanilise töö vähenemise põhjuseks on selle aasta 16. märtsil valitsuse poolt väljakuulutatud eriolukord seoses COVID-19 levikuga. Seoses eriolukorra kehtestamisega vähenes märtsis-aprillis haiglates plaaniline ravitöö enim Ida-Tallinna Keskhaiglas ja Lääne-Tallinna Keskhaiglas. Erialati toimus esmaseid plaanilisi ambulatoorseid vastuvõtte vähem günekoloogias. Ambulatoorsete vastuvõttude arv suurenes infektsioonhaiguste puhul.

HVA haiglate päevaravi ravijärjekorda registreeritud plaaniliste vastuvõttude arv on vähenenud 16%. Kõige enam on vastuvõtule registreeritute arv vähenenud otorinolarüngoloogia erialal.

HVA haiglate statsionaarse ravi ravijärjekorda registreeritud plaaniliste vastuvõttude arv on vähenenud 5%. Kõige enam on vastuvõtule registreeritute arv vähenenud otorinolarüngoloogia ja üldkirurgia erialal.

Täpsem ülevaade eriarstiabi kättesaadavusest on leitav [haigekassa kodulehelt](#).

Haiglavõrgu väliste lepingupartnerite ambulatoorsetesse ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes vähenenud 11% ehk umbes kolme tuhande vastuvõtu võrra.

Erialadest on haiglavõrgu väliste lepingupartnerite juures ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv vähenenud kõige enam dermatoveneroloogias ja neuroloogias.

Ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires saab ravile 85% patsientidest (2019.a. võrreldaval perioodil 72%). Raviastutuste vähese võimsuse tõttu peab kauem ootama 2,7% ravijärjekorda registreerunutest. Erialadest on arstide puudus suurim oftalmoloogia erialal.

Haiglavõrgu väliste lepingupartnerite päevaravi ja statsionaarse ravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on 2019. aasta võrreldava perioodiga samuti vähenenud. Päevaravis on suurim vähenemine otorinolarüngoloogia erialal ja statsionaarses taastusravis.

Haiglates toimunud vastuvõttude ooteajad

Ravijärjekordades ootavate vastuvõttude ooteaegu hinnates tuleb arvestada, et aruandekuu 1. kuupäeva seisuga esitatavates aruannetes ei kajastu väga lühikese ooteajaga vastuvõttud.

Ambulatoorse ravi ooteaegade osas esitavad haiglavõrgu arengukava haiglad ka tagasiulatava ooteaegade aruande – info eelmisel kuul toimunud esmaste plaaniliste ambulatoorsete vastuvõttude¹ tegeliku ooteaja kohta. 2020. aasta I poolaasta jooksul toimus 69% haiglavõrgu arengukava haiglate esmastest plaanilistest ambulatoorsetest eriarstiabi vastuvõttudest ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse (kuni 42 kalendripäeva) jooksul.

Eriarstiabi lepingute täitmine

Tabel 15. Eriarstiabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta leping		2020 I poolaasta tegelik		2020 lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	359 361	1 408 843	383 652	1 257 504	346 338	1 164 695	90%	93%
Piirkondlikud haiglad	199 320	565 806	212 533	523 874	194 054	491 426	91%	94%
Keskhaiglad	114 966	596 637	121 244	518 514	108 158	472 912	89%	91%
Üldhaiglad, kohalik haigla, taastusravihaigla	45 075	246 400	49 875	215 116	44 126	200 357	88%	93%
Haiglavõrgu välised partnerid	20 405	239 748	23 273	269 010	19 558	227 928	84%	85%
Kokku	379 766	1 648 591	406 925	1 526 514	365 896	1 392 623	90%	91%

Alates 2019. aastast sõlmitakse eriarstiabi rahalised mahud esimeseks poolaastaks ja kalendriaastaks, s.t I poolaastal

¹ Ravijärjekordade aruandes defineeritakse esmane vastuvõtt järgmiselt: Esmane plaaniline vastuvõtt on patsiendi esmane pöördumine vastuvõtule esmase haigestumise, haiguse ägenemise või eriarsti poolt jälgitavate haiguste hilisemaks järelkontrolliks väljaspool ühte raviepisoodi. **Raviepisood** - ambulatoorse arstiabi osutamine esimesest vastuvõtust kuni terviseprobleemi lahendamiseni, krooniliste haiguste korral ambulatoorse arstiabi osutamist üldjuhul 3 kuu jooksul alates esimesest vastuvõtust.

Ravijärjekordade aruandes esitatakse info ainult plaanilise ravi kohta; vältimatu abi osutamine selles aruandes ei kajastu. Kroonilise haiguse puhul loetakse nt üks kord aastas toimuvad rutiinsed järelkontrollid igal aastal esmaseks vastuvõtuks.

kasutamata jäänud lepingu mahtu on tervishoiuteenuse osutajal võimalus täita ka II poolaastal. Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga vähenes eriarstiabi eest tasutud summa 4% nii haiglavõrgu arengukava haiglates kui ka haiglavõrgu väliste partnerite poolt osutatud eriarstiabi teenuste eest. Osutatud ravijuhtude arv on HVA haiglates vähenenud 17%, haiglavõrgu välistel partneritel aga 5%. Lepingute täitmist on mõjutanud COVID-19 eriolukorras 12. märtsist kuni 17. maini osaliselt peatunud ravi ambulatoorses- ja päevaravis. Lepingute täitmine tasakaalustub II poolaastal.

Haiglavõrgu välistele partneritele tasusime eriarstiabi teenuste eest eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 4% vähem, mis on samuti tingitud sellest, et COVID-19 eriolukorra ajal peatati peaaegu täielikult haiglaväliste partnerite plaaniline ravi.

Ülevaade eriarstiabi lepingute mahtudest ning täitmisest haiglate kaupa on kättesaadav haigekassa kodulehel tervishoiustatistika alamlehel <https://statistika.haigekassa.ee/>.

1.4 Õendusabi

Tabel 16. Õendusabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koduõendus	4 071	19 392	4 779	21 605	4 424	22 069	93%	102%
Statsionaarne õendusabi	15 099	9 360	17 868	10 082	16 414	8 640	92%	86%
Õendusabi üldhooldusteenus	0	0	750	0	763	0	102%	-
COVID-19 kulude katmine õendusabis	0	0	0	0	861	0	-	-
Kokku	19 170	28 752	23 397	31 687	22 462	30 709	96%	97%

* Ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mis rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

2019. aasta I poolaastal osutati koduõendusteenust ligi kaheksale tuhandele inimesele, teenust saanud inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 27%. Aruandeperioodil tehti ligi 141 tuhat koduõendusvisiidi. Sealhulgas tehti seoses COVID-19 levikuga üle kolme tuhande kaugvastuvõtu. Visiitide arv on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 3%. Koduõendusteenust osutatakse ka tervisekeskuste (üldarstiabi) kaudu, mis mõjutab õendusteenuse eelarve alataitmist.

Statsionaarse õendusabi teenust osutati enam kui kuuetele tuhandele inimesele. Statsionaarse õendusabi teenust saanud inimeste arv on 788 inimese võrra väiksem kui eelmise aasta võrreldaval perioodil.

Statsionaarses õendusabis ja koduõenduses kaeti seoses COVID-19 levikuga patsientide ravimise lisakulu, täiendavad ravijuhud ja ravijuhu keskmise maksumuse suurenemine. Ravijuhu keskmise suurenemise tingis COVID-19 leviku tõttu patsientide pikem ravil viibimine ning sealhulgas see, et terviseprobleemide maksimaalsest lahendamisest patsienti nakkusohu minimeerimiseks kodusele ravile/ teise raviasutusse edasi ei suunatud.

Õendusabi kättesaadavus

01.07.2020 seisuga on õendusabi ravijärjekorradesse registreeritud 1 000 vastuvõttu.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on nii koduõenduse kui statsionaarse õendusabi ravijärjekordadesse registreeritud pöördumiste arv vähenenud.

Õendusabi ravijärjekordadesse registreeritust pääseb 98% patsientidest ravile lubatud ravijärjekorra maksimumpikkuse (3 kuud statsionaarses õendusabis, 2 nädalat koduõenduses) piires.

Tabel 17. Õendusabi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv

	01.07.2019		01.07.2020		Muutus võrreldes 01.01.2019
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Koduõendus	604	93%	305	100%	-299
Statsionaarne õendusabi	880	97%	779	97%	-101
Kokku	1 484	96%	1 084	98%	-400

Õendusabi lepingute täitmine

Tabel 18. Õendusabi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta leping		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	11 023	11 758	13 144	13 386	12 002	11 864	91%	89%
Piirkondlikud haiglad	1 473	1 462	2 308	2 413	2 271	2 163	98%	90%
Keskhaiglad	4 669	4 047	5 354	4 366	4 836	3 707	90%	85%
Üldhaiglad, kohalik haigla	4 881	6 249	5 482	6 607	4 895	5 994	89%	91%
Haiglavõrgu välised partnerid	8 147	16 994	10 105	19 243	8 836	18 845	87%	98%
Kokku	19 170	28 752	23 249	32 629	20 838	30 709	90%	94%

Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga kasvas õendusabi teenuste eest tasutud summa 9%. Tasutud summa kasv oli haiglavõrgu arengukava haiglatel samuti 9%, haiglavõrgu välistele partneritele tasusime eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 8% enam.

1.5 Hambaravi

Tabel 19. Hambaravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja ravijuhtude arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve		2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Laste hambahaiguste ennetus ja ravi	12 522	185 204	14 817	209 275	10 277	137 067	69%	65%
Ortodontia	3 342	35 427	3 738	37 559	2 964	27 961	79%	74%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	772	11 292	802	11 553	1 207	19 531	150%	169%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	11 738	254 887	11 875	176 003	9 945	217 024	84%	123%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	31	118	18	59	22	51	122%	86%
Elupuhune hambaravi	0	0	14	150	52	460	371%	307%
Täiskasvanute mitterahaline hambaravihüvitis	7 685	226 505	7 862	154 079	7 009	196 323	89%	127%
Täiskasvanute mitterahaline proteesihüvitis	4 022	28 264	3 981	21 715	2 862	20 190	72%	93%
Valmisolek	16	4	27	6	118	28	437%	467%
COVID-19 kulude katmine hambaravis	0	0	0	0	3 110	0	-	-
Kokku	28 390	486 814	31 259	434 396	27 621	401 611	88%	92%

2020. aasta prioriteediks on laste hambahaiguste ennetuse ja ravi teenuste kättesaadavuse ühtlustamine ning parandamine. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on hambaravi teenust kasutanud laste arv vähenenud – 2020. aasta I poolaasta jooksul tasusime ligi 79 tuhande lapse hambahaiguste ennetuse ja ravi ning üle 12 tuhande lapse ortodontia teenuse eest. Hambahaiguste ennetuse ja ravi teenust kasutanud laste arv on vähenenud 20% ehk 20 tuhande lapse võrra.

Täiskasvanute mitterahalist hambaravihüvitat kasutas ligi 147 tuhat inimest ning proteesihüvitatist üle 16 tuhande inimese. Hambaravi kasutanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga vähenenud 12 tuhande inimese võrra ning proteesihüvitatist kasutanud inimeste arv kuue tuhande inimese võrra.

Osutatud teenuste mahu vähenemine on tingitud COVID-19 levikuga seonduvast plaanilise ravi katkemisest märtsi kuus. Alates 26. märtsist lõpetati hambaarstide ja eratervishoiuasutustes töötavatel eriarstide plaanilise abi osutamine, piirdudes üksnes vältimatu abi osutamisega. Samas kaeti hambaravis alates maikuust COVID-19 levikuga seoses arvestuslikult teenuste kaudu saamata jäänud püsikulud, vältimatu hambaravi valmisoleku tasud ning isikukaitsevahendite kulud.

Hambaravi kättesaadavus

Tabel 20. Hambaravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv

	01.07.2019		01.07.2020		Muutus võrreldes 01.07.2019
	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades	Ravijärjekorra maksimumpikkuse piires	Vastuvõttude arv ravijärjekordades
Laste hambaravi	17 034	87%	20 847	87%	3 813
Ortodontia	5 148	98%	5 085	95%	-63
Kokku	22 182	89%	25 932	89%	3 750

01.07.2020 seisuga on laste hambaravi järjekordadesse registreeritud ligi 26 tuhat vastuvõttu. Ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttude arv on laste hambaravis suurenenud 17%, ortodontias vähenenud 1%.

Laste hambaravi ravijärjekordadesse registreeritud vastuvõttudest toimub 87% ravijärjekorra lubatud maksimumpikkuse piires, ortodontias 95% vastuvõttudest.

Hambaravi lepingute täitmine

Tabel 21. Hambaravi lepingute täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta leping		2020 I poolaasta tegelik		2020 lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	1 932	28 088	2 131	29 042	1 429	19 015	67%	65%
Piirkondlikud haiglad	1 105	17 605	1 198	18 023	807	11 371	67%	63%
Keskhaiglad	639	7 710	710	8 213	474	5 733	67%	70%
Üldhaiglad, kohalik haigla	188	2 773	223	2 806	148	1 911	66%	68%
Haiglavõrgu välised partnered	14 751	203 957	17 445	223 648	13 211	166 082	76%	74%
Kokku	16 683	232 045	19 576	252 690	14 640	185 097	75%	73%

Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga vähenes hambaravi eest tasutud summa 12%, seejuures haiglavõrgu arengukava haiglates 26% ja haiglavõrgu välistel partneritel 10%.

Osutatud teenuste mahu vähenemine on tingitud COVID-19 levikuga seonduvast plaanilise ravi katkemisest märtsis. Alates 26. märtsist lõpetati hambaarstide ja erateravishoiuasutustes töötavatel eriarstide plaanilise abi osutamine nii laste kui täiskasvanute osas, piirdudes üksnes vältimatu abi osutamisega.

1.6 Kiirabi

Tabel 22. Kiirabi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Kiirabi kulud	25 853	27 276	28 315	104%
COVID-19 kulude katmine kiirabis	0	0	5 192	-
Kiirabi kokku	25 853	27 276	33 507	123%

Alates 2018. aastast koondus haigekassasse osa seni riigieelarvest rahastatud tervishoiukuludest, sealhulgas kiirabiteenuse rahastamine. 2018. aastal rahastas kiirabiteenust haigekassa, kuid Terviseamet sõlmis kiirabiteenuse osutajatega lepingud ning jälgis teenuse sisu vastavust lepingule. Alates 2019. aastast sõlmib kiirabiteenuse osutajatega lepingud haigekassa.

COVID-19 levikuga seoses muudeti kiirabi tööd ning loodi COVID-19 patsientidega tegelevad eraldi brigaadid. COVID kuludest kaeti lisakulud personali töötasule, isikukaitsevahenditele ning dekontaminatsioonipunktide rajamisele.

1.7 Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi

Tabel 23. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi kokku	3 931	3 433	3 813	111%

Alates 2019. aastast rahastab haigekassa ravikindlustamata inimeste vältimatut ravi. Aruandeperioodil esitati haigekassale ligi 14 tuhande ravikindlustamata inimese vältimatu ravi arvet summas 3,8 miljonit eurot. Ravikindlustamata isikute rahastamiseks planeeritud eelarve ületati 380 tuhande euro võrra. Ravikindlustamata isikutele osutatud teenuste maht suurenes seoses COVID-19 levikuga kasvanud ravivajadusest.

2. Tervise edendamine

Tabel 24. Tervise edendamise eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Laste tervislikule arengule suunatud tegevus	303	512	229	45%
Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevused	677	898	582	65%
Esmatasandi võimestamine	1	106	0	0%
Tervishoiusüsteemi arendamine	241	640	470	73%
Kokku	1 222	2 156	1 281	59%

Tervise edendamisele on 2020. aastaks planeeritud 4 050 miljonit eurot (kasv 68% võrreldes 2019. aastaga), millest I poolaasta jooksul on kasutatud üle ühe miljoni euro.

I poolaastal on ressurss peamiselt kulunud terviseedenduse projektidele ning kampaaniate elluviimisele. 2020. aasta I poolaastal käivitati esmakordselt elundidoonorluse kampaania, mille eesmärk on tõsta elanikkonna teadlikkust elundidoonorlusest. Märgatavuse uuringu tulemused näitasid, et tegu oli eduka kampaaniaga, mida märkas 79% elanikkonnast. Tahteavalduste arv kampaania perioodil tõusis hüppeliselt.

Laste tervislikule arengule suunatud tegevused toimuvad vastavalt hankes ettekirjutatule.

Tervise edendus lasteaias ja koolis alustas aastat koolitusmaterjalide koondamise ja kalendri planeerimisega. Üheks suuremaks eesmärgiks on jõuda läbi tervist edendavate lasteaedade ja koolide krooniliselt haige lapseni, toetades tema õpikeskkonda.

Laste hammaste tervise projekti läbiviimisel keskenduti teavitustööle, mille keskmeks oli hambahooldus koduses keskkonnas. Lisaks sai valmis kauaoodatud Suukooli brändinguga hambapasta, mida lastele tasuta jagatakse.

Laste vaimse tervise projekt „Peaasjad“ kasvatab sihtrühma seas populaarsust. Eriolukorra ajal võeti üle teemad, mis aitavad toime tulla üksinduse ja depressiooniga. Loodi mitmeid õppevideosid, kus käsitleti erinevaid teemasid ja jagati koduseid toimetuleku nippe. Noorpsühhiaatrite eestvedamisel käivitati veebipõhine nõustamisteenus, kus abivajaja viiakse kokku vastava koolituse saanud vabatahtlikuga. Eesmärk on pakkuda tuge COVID-19 pandeemiast ja selle tagajärgedest tulenevate vaimse tervise pingetega toimetulekul.

Teavitustegevustes alustasime 2020. aasta I poolaastal emakakaelavähi sõeluuringu kampaaniaga, kus kasutasime uut loovlahendust. COVID-19 eriolukorra lõppedes andsime välja emakakaelavähi sõeluuringule keskenduva ajakirja, mida jagame sihtrühma kuuluvate naiste ja suuremate töondjate seas.

Seoses Vabariigi Valitsuse poolt välja kuulutatud eriolukorra kehtestamisega lükkusid edasi I poolaastasse planeeritud südame tervise ning rinnavähi sõeluuringu kampaaniad, mis tingis eelarve alatäitmise. Samas on püütud leida uusi nutikaid lahendusi, mis on aidanud enamuse edendustegevustega edukalt jätkata.

Koostöös Eesti Uuringukeskusega valmis analüüs, kus uuriti, millised on peamised põhjused, miks naised rinnavähi sõeluuringule ei jõua. Materjal läheb kasutusele ka ülikoolis, eesmärgiga olla allikaks üliõpilastele uurimistööde koostamisel.

Oleme alustanud koostööd Terviseametiga, toetame vaksineerimiskampaania läbiviimist.

3. Ravimid

Haigekassa kompenseerib ravimeid, mis on mõeldud haiglas kasutamiseks ning mis on kirjas tervishoiuteenuste loetelus. Apteegis müüdavate soodusravimite puhul tasub osa retsepti maksumusest haigekassa ja vastav summa arvestatakse apteegis automaatselt maha. Erinevate haiguste ja ravimite puhul kehtivad erinevad soodusmäärad, mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse, sotsiaalministri ning tervise- ja tööministri määrustega, mis omakorda tuginevad ravikindlustuse seadusele.

Lisaks eelnevale tasub haigekassa täiendavat ravimihüvitist patsientidele, kellel ravimivajadus on suurem ja omaosalus apteegist soodusravimite ostmisel märkimisväärne. Samuti rahastab haigekassa immuniseerimiskavas ette nähtud vaktsiinide soetamist ning ostab tuberkuloosiravimeid, antiretroviirusravimeid, antidoote ja immuunglobuliine.

3.1 Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

Tabel 25. Kindlustatutele hüvitatud ravimite eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	34 589	38 987	38 691	99%
90% kompenseeritavad ravimid	19 090	21 270	21 439	101%
75% kompenseeritavad ravimid	2 864	3 195	3 093	97%
50% kompenseeritavad ravimid	8 627	9 563	8 191	86%
Kokku	65 170	73 015	71 414	98%

2020. aasta I poolaastal on haigekassal kulunud kindlustatutele kompenseeritavatele ravimitele võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 11,2% ehk 7,3 miljoni euro võrra enam. Suurim tõus kuludes (14,3%) on toimunud 100% soodusmääraga kompenseeritavate ravimite osas. Üheks mõjutajaks on siinkohal soodusravimite loetelu täiendamine reumatoloogias ja dermatoloogias kasutatavate bioloogilise ravi preparaatidega adalimumab ja etanersept.

50% soodusmääraga kompenseeritavate ravimite osas on kulud võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 0,4 miljoni võrra langenud. See on tingitud mitme 50% soodusmääraga kättesaadava ravimi rakendustingimuste laiendamisest 75% ja 90% soodusmäärani, mis selgitab ka 75% ja 90% soodusmääraga retseptide arvu kasvu (vastavalt 6% ja 5%).

I poolaasta eelarve on täidetud 99% ulatuses. Ravimikasutus, mis väljendub soodusretseptide arvu muutuses, on võrreldes 2019. aasta I poolaastaga langenud 1% ehk 24 tuhande võrra. Languse põhjuseks võib pidada riigis kehtestatud eriolukorda, millega seoses vähenes plaanilist ravi saavate patsientide arv ja seetõttu ka ravimite kasutamine. Lisaks mõjutas ravimikasutust ka sotsiaalministri poolt eriolukorras kehtestatud retseptide väljakirjutamise piirang.

Tabel 26. Soodusretseptide (SR) arv ja keskmine maksumus haigekassale eurodes

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2019 I poolaastaga	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale
100% kompenseeritavad ravimid	498 870	69,33	484 017	79,94	-3%	15%
90% kompenseeritavad ravimid	1 396 728	13,67	1 472 345	14,56	5%	7%
75% kompenseeritavad ravimid	280 449	10,21	297 270	10,40	6%	2%
50% kompenseeritavad ravimid	2 017 074	4,28	1 915 522	4,28	-5%	0%
Kokku	4 193 121	15,54	4 169 154	17,13	-1%	10%

Kindlustatu omaosalus on võrdlusperioodil 1% võrra kasvanud. Keskmise soodusretsepti maksumus patsiendile on 2020. aasta I poolaastal seitse eurot. Keskmine soodusretsepti maksumus haigekassale on I poolaastal tõusnud 12% (1,83 eurot).

3.2 Täiendav ravimihüvitis

Tabel 27. Täiendav ravimihüvitis

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Täiendav ravimihüvitis kokku	1 097	1 589	1 078	68%

2020. aasta I poolaastal maksis haigekassa kindlustatutele täiendavat ravimihüvitist 2% vähem kui 2019. aasta I poolaastal. Languse põhjuseks on eriolukorra piirangud, mille tõttu vähenes raviga alustavate patsientide arv ning ravimite väljaostmine apteegis. Seetõttu ületas vähem patsiente täiendava ravimihüvitise alussumma piiri ning haigekassa kulu täiendava ravimihüvitise osas oli väiksem kui algselt prognoositi.

3.3 HIV, antidootid ja immuunpreparaadid

Alates 2019. aastast teeb ravimihankeid haigekassa. Nimetatud teenuseid rahastati seni riigieelarvest, sest need teenused peavad olema kättesaadavad nii ravikindlustatud kui ravikindlustamata inimestele.

2019. aasta muudatus on vajalik, sest ennetustegevuste olulise osa moodustavad nakkushaiguste leviku tõkestamine vaktsineerimiste abil ning HIVi ja tuberkuloosi ravi tagamine.

HIV, antidootide ja immuunpreparaatide 2020. aasta I poolaasta eelarve on täidetud 77% ulatuses. Eelarve alatäitmine tuleneb juba sõlmitud hankelepingute tarneaegade tõstmisest planeeritust kaugemale, mille tõttu on 2020. aasta I poolaasta kulud väiksemad kui eeldati ning suuremad kulud nihkuvad II poolaastasse.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitised

Tabel 28. Töövõimetushüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	42 511	43 989	54 182	123%
Hooldushüvitised	15 479	16 925	16 483	97%
Sünnitushüvitised	31 834	35 299	30 084	85%
Tööõnnetushüvitised	2 768	2 920	2 739	94%
COVID-19 haigushüvitised (1-3 päeva tasumine)			6704	
Kokku	92 592	99 133	110 192	111%

Ajutise töövõimetuse hüvitis on rahaline kompensatsioon, mida makstakse töötavale ravikindlustatud inimesele, kellel jääb ajutise töövabastuse tõttu saamata sotsiaalmaksuga maksustatud tulu. Hüvitist makstakse töövõimetuslehe alusel.

Ajutise töövõimetuse hüvitise maksmine sõltub töövõimetuslehe liigist ja töövõimetuse põhjusest. Hüvitise maksmise alusdokument on arsti väljastatud haigusleht, hooldusleht, sünnitusleht või lapsendamisleht.

2020. aasta I poolaastal maksime ajutise töövõimetuse hüvitisi 110,2 miljonit eurot, mis on 17,6 miljonit eurot rohkem kui eelmise aasta samal perioodil.

Väljamakstud töövõimetushüvitiste eelarve on ületatud haigushüvitiste osas kokku 16,9 miljonit eurot.

Tabel 29. Töövõimetushüvitiste võrdlus

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2019 I poolaastaga
Haigushüvitis			
Haigekassa hüvitatud haiguslehtede arv	156 946	207 170	32%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	2 043 211	2 646 473	30%
Haigekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	42 511	60 886	43%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	20,8	23,0	11%
Haiguslehe keskmine pikkus	13,0	12,8	-2%
sh COVID-19 haigushüvitised (1-3 päeva tasumine)			
Haigekassa hüvitatud haiguslehtede arv		100 075	
Haigekassa hüvitatud päevade arv		1 052 616	
Haigekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)		6 704	
Haiguslehe keskmine pikkus		14,19	

Hooldushüvitis			
Haigekassa hüvitatud hoolduslehtede arv	78 429	66 540	-15%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	574 319	556 167	-3%
Haigekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	15 479	16 483	6%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	27,0	29,6	6%
Hoolduslehe keskmine pikkus	7,3	8,4	15%
Sünnitushüvitis			
Haigekassa hüvitatud sünnituslehtede arv	5 769	5 391	-7%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	805 514	752 618	-7%
Haigekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	31 834	30 084	-5%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	39,5	40,0	1%
Sünnituslehe keskmine pikkus	139,6	139,6	0%
Tööõnnetushüvitis			
Haigekassa hüvitatud tööõnnetuslehtede arv	4 239	3 806	-10%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	82 503	73 799	-11%
Haigekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	2 768	2 739	-1%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	33,6	37,1	10%
Tööõnnetuslehe keskmine pikkus	19,5	19,4	-1%
Hüvitised kokku			
Haigekassa hüvitatud töövõimeetuslehtede arv	245 383	282 907	15%
Haigekassa hüvitatud päevade arv	3 505 547	4 029 057	15%
Haigekassa makstud hüvitised (tuhat eurot)	92 592	110 192	19%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	26,4	27,3	3%

Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga suurenes 2020. aasta I poolaastal, seoses töötasude kasvuga, ühe päeva keskmine hüvitis kolme protsendi võrra. Haigekassa poolt hüvitatud töövõimeetuslehtede arv kui ka haiguspäevade arv suurenes võrreldes eelmise aasta võrreldava perioodiga 15%.

Kõige levinumad haigusseisundid on haigushüvitiste puhul lihasluukonna ja sidekoehaigused, hingamis- ja vereringeelundite haigused, vigastused ja mürgistused, nakkus- ja parasiithaigused ning vereringeelundite haigused.

Hoolduslehtede arv vähenes võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 15%, hüvitatud päevade arv vähenes 3% ning ühe päeva keskmine hüvitis suurenes 10%. Hoolduslehe keskmine pikkus oli 15 % võrra pikem kui 2019. aasta I poolaastal. Sünnituslehtede ja hüvitatud päevade arv 2020. aasta I poolaastal on 7% väiksem kui eelmise aasta samal perioodil, mis on seotud sünnitajate arvu langusega.

Haiguslehtede arv suurenes võrreldes 2019. aasta I poolaastaga 32%, hüvitatud päevade arv suurenes 30% ning ühe päeva keskmine hüvitis suurenes 11%. Haiguslehe keskmine pikkus oli 2 % võrra lühem kui 2019. aasta I poolaastal.

Vabariigi Valitsuse 23.04.2020. aasta määruse nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest tasumise tingimused ja kord“ rakendamise alusel hüvitas Haigekassa töötaja haiguspäevad riigieelarve vahenditest esimesest kolmanda päevani kõikide haiguslehtede osas, mis avati perioodil 13. märts kuni eriolukorra lõpuni, 17.maini.

Ajavahemikul 13. märts – 17. mai avati pea 134 tuhat haigus- või hoolduslehe, mis on võrreldes 2019.a. võrreldava perioodiga 55 tuhat töövõimetuslehte enam. Kõige enam kasutasid seda võimalust Harjumaa, Tartumaa ja Ida- Virumaa inimesed. Kõikide nende töövõimetuslehtede väljamaksmisele eelnes arsti poolne vajaduse kontroll. Esimese kolme haiguspäeva eest tasumist alustati peale õigusaktide jõustumist maikuu.

COVID diagnoosiga väljastati 2 tuhat töövõimetuslehte 1 931 inimesele. Enim nende diagnoosidega lehti väljastati Saaremaa kindlustatutele (331 lehte), järgnesid Võrumaa ja Pärnumaa.

5. Meditsiiniseadmete hüvitised

Tabel 30. Meditsiiniseadmete hüvitiste eelarve täitmine tuhandetes eurodes ja inimeste arv

	2019 I poolaasta tegelik		2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine
	Summa	Inimeste arv	Summa	Summa	Inimeste arv	Summa
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	887	11 694	919	741	8 956	81%
Insuliinipumbad ja insuliinipumba tarvikud	789	435	1 108	787	507	71%
Diabeeditarvikud (va pumpravi)	2 238	37 571	2 221	2 181	37 979	98%
Stoomihooldusvahendid	738	1 678	829	824	1 764	99%
Püsiva positiivrõhu aparaadid ja maskid	797	2 526	817	784	2 929	96%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	32	1 024	52	32	928	62%
Muud meditsiiniseadmed	136	1 284	238	125	1 301	53%
Kokku	5 617	54 493	6 184	5 474	52 622	89%

Haigekassa hüvitab kindlustatutele selliseid meditsiiniseadmeid, mille abil on võimalik ravida haigusi ja vigastusi või mille kasutamine hoiab ära haiguse süvenemise. Meditsiiniseadmete loetelu uuendatakse igal aastal, lisades sinna vastavalt vajadusele uusi tooteid, nüüdisajastades hüvitamise tingimusi ning uuendades hinnakirja lähtuvalt edasimüüjatega sõlmitud kokkulepetest. 2020. aasta I poolaastal lisasime loetellu 117 uut meditsiiniseadet ning laiendasime uneapnoe, astma ning lümfitursete venoosse puudulikkuse ja haava- ning diabeediravis kasutatavate toodete valikut. Samuti lisasime loetellu uusi stoomitooteid ja ortoose.

Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga on meditsiiniseadmete hüvitiste maht vähenenud 3% ehk ca 143 tuhande euro võrra. Sarnaselt on meditsiiniseadmete kasutajate arv vähenenud ca 3% ehk 1 872 inimese võrra. Eelarve on täidetud 89%.

Enim on vähenenud proteeside ja ortooside kasutajate arv (23% ehk 2 737 inimese võrra) ning eelarve (-16% ehk 146 000 euro võrra). Põhjuseks on COVID-19 infektsiooniga seotud arstivisiitide vähenemine ning EMO külastuste langus.

Suurima eelarvekasvuga (12%) valdkond on stoomihooldusvahendid. 2020. aasta meditsiiniseadmete loeteluga suurendasime paljude stoomihooldusvahendite hüvitatavaid koguseid, millest tuleneb ka suurim eelarve kasv. Samuti lisasime loetellu stoomitooteid, mida hüvitame nüüdsest ka fistuliga patsientidele ning milline tõi kaasa tooteid kasutatavate patsientide arvu kasvu.

Alates 2019. aastast hüvitab haigekassa pideva glükoosimonitooringuga insuliinipumpasid, sensoreid ja saatjat kõigile

lastele 90% ulatuses. Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga on suurenenud nii laste pump- ja sensorravi kasutajate arv kui ka CPAP ravi kasutajate arv, vastavalt 17% ja 16%. 2020. aasta I poolaastal lisasime loetellu ilma pumbata töötava pideva glükoosimonitooringu süsteemi, mis tagab insuliinpumba süsteemile sarnase efektiivsuse.

Võrreldes 2019. aasta I poolaastaga on 406 inimese võrra kasvanud veresuhkru mõõtmiseks vajalike tarvikute (testribad, lansetid, nõelad) kasutajate arv, sh eelarve on vähenenud 3%. 2020. aasta I poolaastal suurendasime insuliinnõelte hüvitatavaid koguseid teist tüüpi diabeediga ja rasedusdiabeediga insuliini süstivatele patsientidele. Samas on langenud testriba piirhind.

Jätkuv madala piirhinna põhimõtte rakendamine võimaldab laiendada hüvitamise tingimusi ning lisada meditsiiniseadmete loetellu uusi tootegruppe ilma, et kogukulu meditsiiniseadmetele haigekassa eelarves oluliselt suureneks.

6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis

Tabel 31. Eestis kindlustatu ravi välisriigis tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Plaaniline ravi välisriigis	1 585	3 285	1 098	33%
Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises liikmesriigis	1 811	3 105	4 721	152%
Piiriülene tervishoiuteenus	49	60	66	110%
Kokku	3 445	6 450	5 885	91%

Plaaniline ravi välisriigis

2020. aasta I poolaasta jooksul on haigekassa välisriigis teostatava ravi või uuringute eest tasu maksmise kohustuse üle võtnud 45-lt taotluse esitanud inimeselt. Nendest 21 (sealhulgas 17 last) suunati välisriiki ravile, 11 juhul (sealhulgas viis last) tehti analüüs(id) ning 13 inimese puhul võttis haigekassa tasu maksmise kohustuse üle seoses luuüdi mittesugulusdoonori otsingutega Soome Punase Risti Vereteenistuse kaudu.

Aruandeperioodil esitati teistest riikidest raviarveid 166, kogusummas 1,1 miljonit eurot. Nendest 35 juhul ravi (sh uuringud) eest (772 miljonit eurot), 14 juhul analüüside eest (16 tuhat eurot) ning 117 juhul olid arved esitatud luuüdidoonori otsinguga seotud kulude eest (310 tuhat eurot).

Keelduvaid otsuseid tehti 9 taotluse suhtes, tühistati/tagastati 11 taotlust. Keelduvate otsuste peamine põhjus on olnud asjaolu, et patsienti saab Eestis ravida või meditsiiniline mittenäidustatus. Taotluste tühistamise/tagastamise põhjused on taotluses esinenud puuduste kõrvaldamata jätmine, taotletava teenuse mittekuulumine plaanilise välisravi alla või taotluse tagasi võtmine inimese omal soovil.

Plaaniline ravi välisriigis jäi võrreldes 2019. aasta võrreldava perioodiga palju väikemaks. 2019. aasta I poolaastal võttis haigekassa tasu maksimisekohustuse üle 99-lt taotluse esitanud kindlustatult (2020. aasta I kvartalis 45-lt). Plaanilist välisravi mõjutas tugevalt riigipiiride sulgemine tulenevalt COVID-19 levikust ning sellega seonduvalt plaanilise ravi katkemine või edasilükkamine välisriikides.

Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises liikmesriigis

Eesti Haigekassas kindlustatutel on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel õigus:

- saada ajutiselt teises liikmesriigis viibides vajaminevat arstiabi;
- saada teises liikmesriigis elades igasugust arstiabi.

2020. aasta I poolaasta eelarveks planeeriti kolm miljonit eurot, tegelik eelarve täitmine oli 4,7 miljonit eurot (152%).

Piiriülene tervishoiuteenus

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu patsiendiõiguste direktiivile 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius, võivad patsiendid minna teise EL-i liikmesriiki eesmärgiga saada seal ravi ning taotleda pärast tervishoiuteenuste saamist haigekassalt rahalist hüvitist nende teenuste eest, mida neil on õigus saada haigekassa kulul ka Eestis vastavalt haigekassa tervishoiuteenuste loetelus, ravimite loetelus ja meditsiiniseadmete loetelus sätestatud hindadele. 2019. aastal rahuldati piiriülese tervishoiuteenuse alusel 116 taotlust (2018. aastal 97 taotlust) ning

inimestele hüvitati välisriigis osutatud tervishoiuteenuste eest 97 000 eurot.

Kindlustatud käisid ravil kõige enam Soomes (9 taotlust), Saksamaal (5 taotlust), Suurbritannias (5 taotlust) ja Hollandis (5 taotlust). Järgnesid Poola (3 taotlust), Rootsi (2 taotlust), Taani (2 taotlust) ja Venemaa (1 taotlus).

7. Muud kulud

Muudes kuludes kajastatakse

- toetustegevused;
- Euroopas kindlustatute tervishoiuteenused;
- muud tervishoiukulud.

Tabel 32. Muude kulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Toetustegevused	129	220	153	70%
Euroopa kindlustatu tervishoiuteenused	940	874	468	54%
Muud tervishoiukulud	17	11 600	9 260	80%
Kokku 78%	1 086	12 694	9 881	

7.1 Toetustegevused

Alates 2018. aastast on haigekassa eelarvesse planeeritud riigieelarvest ületulevate funktsioonidega seotud toetustegevused, mis koosnevad perearstide asendustasust, meremeeste ööpäevaringse eesti- ja ingliskeelse meditsiinilise kaugkonsultatsiooni võimaluse tagamisest laeval ning HIV-i ja AIDS-i ravikonsiliumi töö toetamisest.

7.2 Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused

Teistes EL-i liikmesriikides kindlustatutel on õigus:

- vajaminevale arstiabile ajutiselt Eestis viibides;
- igasugusele arstiabile Eestis elades.

EL-i liikmesriikides kindlustatute vajamineva arstiabi eest tasub esmalt haigekassa, aga tervishoiuteenuste kulude lõplik kandja on inimese kindlustajariik.

Eestis ravi saanud teistest liikmesriikidest pärit patsientide tervishoiuteenuste ja väljastatud soodusravimite eest tasusime 2020. aasta I poolaastal kokku 468 tuhat eurot.

Tabel 33. Euroopas kindlustatu tervishoiuteenuste ja ravimite eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Tervishoiuteenused	921	856	447	52%
Ravimid	19	18	21	117%
Kokku	940	874	468	54%

7.3 Muud tervishoiukulud

Muude tervishoiukulude eelarve täitmisel kajastatakse erandkorras haigekassa juhatuse otsuse alusel hüvitatud tervishoiukulud, residentuuriga seotud kulud ning innovatsioonifond.

Residentuuriga seotud kulud olid I poolaastal 9,0 miljonit eurot, summa oli plaanitust 0,1 miljoni võrra väiksem.

Muude tervishoiukulude eelarve täitmisel kajastub haiglaravimite hinnakokkulepete tagasimaksed summas 1 miljon eurot. Sellest tulenevalt on muude tervishoiukulude eelarve täitmine 2020. aasta I poolaastal 9,9 miljonit eurot.

Innovatsioonifondi vahendite kasutamise aluseks on ravikindlustuse seaduse §4, mille järgi haigekassa võib ravikindlustuse vahendeid ja haigekassale riigieelarvest eraldatud vahendeid kasutada tervishoiuteenuste osutamise kvaliteeti, kättesaadavust ja efektiivsust arendavate tegevuste või projektide ning tervisesüsteemi arendustegevuste eest tasumiseks. Vastavad kulud tuleb sotsiaalministeeriumiga kooskõlastada.

2019. aasta esimeses pooles lepi haigekassa ja sotsiaalministeeriumi kõrgetasemelises töörühmas kokku innovatsioonifondi vahendite kasutamise täpsemad põhimõtted, millele tuginedes valmistati 2019. aasta teisel poolaastal ette ja korraldati innovatsioonifondi esimene avatud projektikonkurss. Selle tulemusena testiti protsessi, kuidas innovatsioonifondi vahendite kasutamist praktikas korraldada. 2020. aasta I poolaastal maksti innovatsioonifondist toetust insuldi juhtprojekti läbiviimiseks. Insuldi juhtprojekt on suunatud isheemilise insuldi ravi korraldusele ning innovatsioonifondist toetuse saajad peavad rakendama kõikide perioodil 1.07.2020–30.06.2021 isheemilise insuldi saanud patsientide puhul juhtprojekti teist kahte osa, tervistulemite mõõtmist ja raviteekonnapõhist tasustamist. Raviteekonnapõhine tasustamine ja tervistulemite mõõtmine lõppeb 30.06.2022.

Innovatsioonifondi ning Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite toel loodi kliiniliste otsuste tugisüsteem, mida saavad perearsti- ja õed alates 2020.a. maikuust kasutada. Kliiniliste otsuste tugisüsteem toob perearsti- ja õe töölaual patsiendipõhised soovitusel ning aitab teha otsuseid kiiremini ja kvaliteetsemalt. Kliiniliste otsuste tugisüsteem on Eestis esimene lahendus, mis koondab kokku ja analüüsib inimese terviseandmeid nagu näiteks viimase viie aasta diagnoose, ravimeid, analüüse, protseduure. Tulevikus lisatakse süsteemi ka geneetilised riskiskoorid ja elustiilinäitajad. Samuti arvestab otsustustugi nii Eesti kui ka rahvusvaheliste ravijuhenditega.

Lisaks rahastatakse 2020. aastal innovatsioonifondi vahenditest haigekassa ja sotsiaalministeeriumi varem algatatud projekte ja tegevusi, mis vastavad innovatsioonifondi põhimõtetele, sh Viljandi Haigla juhitud projekt PAIK tervishoiu- ja sotsiaalteenuste integreeritud mudeli väljatöötamiseks ja testimiseks aastatel 2019–2020.

8. Haigekassa tegevuskulud

Tabel 35. Haigekassa tegevuskulude eelarve täitmine tuhandetes eurodes

	2019 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta eelarve	2020 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Tööjõukulud	3 613	4 104	3 979	97%
Majandamiskulud	965	1 426	939	66%
Infotehnoloogia kulud	1 004	1 338	1 072	80%
Arenduskulud	147	258	168	65%
Muud tegevuskulud	379	768	518	67%
Kokku 85%	6 108	7 894	6 676	

Tööjõukulud

Tööjõukuludes kajastatakse haigekassa juhatuse ja töötajate (sh lepinguliste töötajate) töötasu kulud, töötuskindlustusmaksed ning sotsiaalmaksu kulud. Tööjõukulud jäid 2020. aasta I poolaastal planeeritud eelarvest veidi väiksemaks.

Majandamiskulud

Majandamiskuludes kajastatakse igapäevategevusega seotud kulud, haigekassa töötajate koolituskulud, konsultatsioonide (sealhulgas auditeerimise) ja uuringute kulud ning sisekommunikatsiooni kulud.

Majandamiskulude eelarve täitmist mõjutas 2020. aasta I poolaastal lähetus- ja koolituskulude ning transpordikulude planeeritud väiksem kasutus. Selle põhjuseks on alates märtsikuust, COVID-19 leviku tõkestamiseks haigekassas valdavalt kaugtöö eelistamine. See on kokkuvõttes vähendanud ka kontoritele tehtavaid kulutusi.

Infotehnoloogia kulu

Infotehnoloogia kulude all kajastatakse haigekassa infotehnoloogiliste seadmete ja tarkvara soetamisega ning süsteemide arendamisega ja hooldamisega seotud kulud.

Infotehnoloogia kulude alatäitmine on peamiselt seotud SAP teenuste ja keskkonna haldamisega seotud arendustegevuste kavandatust väiksemas mahus läbiviimisest. Infrastruktuuri haldamisel tehakse ettevalmistusi haigekassa baasinfrastruktuuri väljavahetamiseks, millise jaoks on planeeritud alustada teisel poolaastal.

Arenduskulud

Arenduskulude all kajastatakse ravikindlustushüvitiste auditeerimise ja konsultatsioonide kulud ning avalikkuse teavitamisega (sealhulgas haigekassa kodulehe arendamisega) seotud kulud. Arenduskulud kokku olid 2020. aasta I poolaastal täidetud 65%.

COVID-19 levikuga seoses on ka osade I poolaastasse planeeritud arenduskuludes kajastuvate tegevuste algus edasi lükatud teise poolaastasse.

Muud tegevuskulud

Muude tegevuskulude eelarve täitmisel kajastatakse lisaks tegevuskuludelt arvestatud käibemaksule ka tegevuskulude sihtfinantseerimine ning tegevuskulude ja ravikindlustuse kuludega seotud valuutakursi muutustest tulenevad kahjumid. Muud tegevuskulud olid 2020. aasta I poolaastal täidetud 67%.

Muudest tegevuskuludest moodustavad kõige suurema osa käibemaksud, mis oli I poolaastal kokku 346 tuhat eurot. Muude tegevuskulude alataitmine tuleneb käibemaksudulude alataitmisest, mis on seotud peamiselt majandamis- ja arenduskulude alataitmisega.

Raamatupidamise aruanne

Bilanss

Tuhandetes eurodes	30.06.2020	30.06.2019
Käibevara		
Raha ja selle ekvivalendid	355 623	143 778
Nõuded ja ettemaksud	154 191	138 396
Varud	11 218	11 968
Käibevara kokku	521 032	294 142
Põhivara		
Materiaalne põhivara	286	616
Põhivara kokku	286	616

Tuhandetes eurodes	30.06.2020	30.06.2019
Kohustised		
Võlad ja ettemaksud	249 237	91 931
Lühiajalised kohustised kokku	249 237	91 931
Kohustised kokku	249 237	91 931
Netovara		
Reservid	117 830	107 298
Eelmiste perioodide tulem	121 393	93 456
Aruandeaasta tulem	32 858	2 073
Netovara kokku	272 081	202 827

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	2020	2019
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa, tegevustoetus ja sissenõuded teistelt isikutelt	765 329	720 482
Ravikindlustuse kulud	-786 408	-714 110
Sihtfinantseerimise tulud	58 770	0
Sihtfinantseerimise kulud	0	0
Brutotulem	37 691	6 372
Üldhalduskulud	-6 158	-5 729
Muud tegevustulud	1 690	1 687
Muud tegevuskulud	-518	-379
Tegevustulem	32 705	1 951
Intressi- ja finantstulud	153	122
Aruandeaasta tulem	32 858	2 073